

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
 Évi ára 24 korona.
 Hét napra 3 korona.
 VIDEKEN:
 Évi ára 25 korona.
 Hét napra 3 k. 50 f.
 HIRDELTEK:
 A hirdetésárak az előzők 20-25 %-át
 a hirdetés hosszától függően 15-20 %-ot

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG.

Aradi és csanádi egyetemi
 vasúti palotájában
 TELEFON-SZÁM: 36
 KIADÓHIVATAL
 Aradi Nyomda Részvénytársaság.
 József főherceg ut. 42. sz.
 TELEFON-SZÁM: 100

Arad, 1907.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
 STAUBER JÓZSEF.

Csütörtök, október 31.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezérolók: Csernova a Reichsrathban.
- Kezdődik az obstrukció.
- A helyőrség novembere.
- Intimitások a trónörökösri.
- Az esőcsináló.
- Hullavásár.
- Feminista akció Aradon.
- Ószi divat.
- Kifosztott aradi ügyvéd.
- Vaggonhiány az aradi üzletvezetőségénél.
- Tárca: Siessen... Irta: Ádám Éva.

Csernova a Reichsrathban.

Arad, október 30.

Három nagy száj — a reichsrathbeliek közül — halotti beszédet káromkodott a szegény csernovai tótok fölött. Egyiknek se volt az a szándéka, hogy ezzel a csöndes halottak pihenését könnyebbé tegye. Még az se, hogy a hátramaradottjaik fájó gyászát megnyihitse. A három nagy száj, a kimeríthetetlen mocskobányák, a koporsókon keresztül a magyar állam csufságát, gyalázatát akarta világgá fröccsenteni. S ugyanez volt a szándéka az osztrák parlament elnökének, amikor kenetteljesen enuniciálta a csernovai áldozatok fölött való, a jegyzőkönyvből kirekedt részvétet.

Hát e szerint kell az eseményeket venni. Hogy a csernovai véres eset milyen megnyilatkozást vált ki belőlünk, az ettől teljesen független. De azt is elmondhatjuk. Soha se voltunk hivei az olyan politikáknak, amely a nemzetiségiek

kel szemben való erőszakoskodással akar hazafias érdemeket szerezni. Semmi se rosszabb magyarosító eszköz, mint a durvaság. S aki az okosság fegyvereivel nem tudja a körötte élő, a gondjaira bizott nemzetiségieket az állameszméhez kapcsolni, ezt a fogyatkozását nem pótolja az ugynevezett erélyes politikával. Se pap, se szolgabíró, se államhivatalnok nem lesz előttünk nagyobb, ha egy-egy céltalan ökölcsapással ezeket tesz haragosokká.

Annál kevésbé találunk örvendetést a csernovai eseményekben. Igaz: messziről, egymással homlokba ütköző leírások után ítélkezni nem lehet. De ujságírói tapasztalásunk, hogy az ilyen vérengzéseknek több-kevesebb tapintattal utját lehet vágni. Természetesen nem a csendő a hibás, aki a zendülés áradatában parancs nélkül is a fegyveréhez nyúl; de azok is, akik az események rendezésében részt vettek. És ha a Hlinka pánszlávjai föl voltak bősülvé, lelkükből ki voltak forgatva: azt semminemű állami érdek nem indokolta, hogy a hatóság asszisztenciájával ép ennek a végsőkig csigázott izgatottságnak közepébe vágassanak.

Mindezek azonban a mi dolgaink. Mi számon kérhetjük ezt a hatóságoktól, a miniszterektől, a kik a hatóságok dolgaiért felelősek. Számon kérhetik a magyar parlament nemzetiségi képviselői, akik ezt ma nem is mulasztották megtenni. De az osztrák képviselőknek, az osztrák parlamentnek ehhez az ügyszem semmi köze sincsen. Még annyi se, mint a milyen ke-

vés köze a tisztességes hangnak van a Reichsrath nivójához.

Nem tudjuk, Hrubar és Zachradny képviselő urak másként vannak informálva: mi ugy tudjuk, hogy Magyarország önálló állam és nem valami Landschaftja az osztrák birodalomnak. És ennél fogva a dolgai fölött maga rendelkezik. Ha Csernován osztrák alattvalóknak esett volna bántódásuk, joguk lenne kardot csörtetni; de így, akármilyen bőven hullanak műkönyveik a felkoncolt tótok fölött, — semmi beleszólási joguk nincsen. A vértócsa fölött mi is borzadunk, a halottak igazságát mi is követeljük; de azt nem nézhetjük nyugodtan, hogy idegen politikai hiénák a vértócsába üssék az orrukat.

Schillinger, Hrubar és Zachradny képviselők ellenünk való támadásaikat nem valamely népgyűlésen, zártkörű társaságban mondták el, hanem az osztrák parlamentben. Az elnök pecsétett ütött rá és ezzel az eset a Reichsrath hivatalos ügye lett. A dolognak ez a formája pedig súlyos, megalázó sérelmet jelent a magyar államra nézve, a melyet zsebredugni a legnagyobb szégyen lenne.

A kormánynak szigorú kötelessége a csernovai eset fölött pártatlan vizsgálatot vezetetni, s ha vannak, akik felelősek a vérengzés okozásában, ha kiderül, hogy a vérfürdő kikerülhető lett volna és egyesek hibáján mult, hogy ez nem történt: a bűnösöket és hibásokat a megtorlásnak átadni. De ép olyan komoly, az előbbinél sürgősebb kötelessége a kormánynak, az osztrák parlamentnek illetéktelen, per-

Siessen...

Irta: Ádám Éva.

Vannak oly időszakok az életben, amikor egyetlen pillanatig se tudok munka nélkül ellenni. Fájdalmat okoz a percek üressége.

Sötétség mered rám a napfényből is. És utálatosak lesznek a virágok is. Egy órlási, árcs, fekete szemmel vessz körül. Egy fény sugar se csillan sehoh. Nem látok. Astán egyszer ugy érzem, mintha megölné valaki. És megrázkódnék a föld. Bucszom. Az villan eszembe, hát ha már nem virrad nekem többé soha.

Étképelem, hogy milyen az a halál, amely nem természetes. Aki tudja, hogy megfojtják rögtön vagy golyó röpül a fejébe, vagy hideg, erős zsinór kerül a nyakára.

Hát most rögtön itt lesz a vég... Sűrűbb lesz a big sötétség és irózatosan gomolyog agyamban az emlékezet. Lázban ég az öntudatom. Irnom kellene. Ebucszni. És lelkem nem ismeri föl gondolataimnak tárgyát. Nem tudom a tömör sötétségben, melyik az anyám árnya és melyik a messze tájaké. Hegyek futnak el szemem előtt. Nagy erdők. Már ködbe veszett a napsugár. Valaki szembe jött velem. Férfi. Nema öreg, de fársdt. Ugy tetszik lelkemnek, mintha egykor virágos tájékon sétálni indultak volna. És hangja lassan, finoman fölsír emlékezetemben. Hogy mit mondott? Hát mit szoktak mondani a férfiak mikor egy leány után vágyakoznak?

Hagyjuk ezt. Régen meghalt virágok bágyadt illatától fáj a fejem.

Nem tudom, mit feleltem a babizelgő, illatosan könnyű bűn szavaira.

De tudom, hogy nem együtt haladunk tovább.

A nő életében semminek sincs akkora szerepe, mint az illuzióknak. Kell az nekünk. Kereszük mindenben. Megalkuszunk a hazugsággal, merengünk az álmokon. Csak szép legyen. Nekünk mellékes az élet lényege. A tartalommal sohse törődünk. Csak a forma legyen lágyan simuló, csak a hang csengése édes. Ez jobban boldogít, mint az aranyjellemek erőteljes zárkózottsága.

A hazug illuziónak ez a fehér fátyola borul ránk olykor a koporsóban is. Együtt élünk valakivel hosszú évekig és kacagó szemünk nem látta annak hieált. Mert ugy születünk, hogy vakok maradjunk. És ez így olyan fölületesen szép, — könnyű.

Mit ér az ész? Hogy lásson? Hogy ne legyen öröme soha? Hogy előre lássa a logikai összefüggést, hogy ebből a cselekedetemből ez meg ez a csatlódás kell, hogy előálljon?

Vagy, hogy a fizikai és lelki erők okos, tudományos összevetéséből egy elzárt külön világnak az alapját építsük meg, melynek fala szent, szilárd elvekből áll és a falakon belül egy tevékeny, lázas élet folyik egy magasabb és szebb erkölcsi fölfogás szerint.

— Igen, így szokott ez lenni. Akiknek a

hétköznapi embernél több eszük és lelkük van, azok ilyen elzárt, megszentelt világban élnek.

Bstegeles elfinomulásokkal találkozunk itt. Abnormitásokkal. A szem megszokja a láthatatlan erők látását, a finom hangok légységét. Ha két ilyen álomkóros, egy férfi és egy nő kerül össze: azoknak lelki élete csupa virágzás. Ugy képelem, az ilyen lelki összeköttetéseknek égi ereje van. Delejessége. Magérzi, kitalálja egyik, mit óhajt a társa. Ez az egyéni akarat belesimul a másik összhangjába.

Szó kevés hangzik el. Ami fölcsegg, az a vidám üdeség. Az egyetértő kacagás. A be-kéltető, nyugalmas értekezés.

Van idegbetegség. Hogyne! De ha a szememet kikaparják is a nagyságos asszonyok, akkor is kimondom, hogy minden s azadik „ideges” hölgynek hiszem el, hogy az a fizikai oiváltozás, folyamat, mely egy romboló betegség: az tényleg pusztítaná őket.

Amelyik hölgy goromba paraszt, kényes kedő, affektáló, pletykakedvelő, az modern nyelven szólva, mind idegesnek nevezi magát. Érti, hogy e kitével a naiv szemekben enyhíti az előkező batlásokat.

Az előbb azt képelem, hogy most rögtön mag fogok halni. Hát ez is egy neme a modern idegességnek. A hiszterianak legalsóbb foka. A szerelemben is. Olyan érzéseket tulajdonít magának, amiket valójában sohase érzett.

fid beavatkozását nemcsak visszautasítani, hanem azokért a legteljesebb elégtételt szerezni. Különben nehéz lesz a külföldnek nem elhinni, hogy Magyarországot a bécsi parlamentből kormányozzák.

Fogódjanak csak be az osztrák szókráterek. A csernovai eset nem dicsőséges, de ha ép keresünk, találunk a „nyugati” Ausztriában rá példát. A mikor Triesztben az olasz irredentisták ellen vezényelték sortűzet, mikor Galiciában a lengyel munkásokat puffantották le a katonák: hát az szebb volt? S ha a magyar parlament akkor az elesettek fölött részvétet nyilvánít, mi lett volna a Lajthán tul?

Hát mi kíváncsiak vagyunk rá, hogy mi fog most itt történni. Apró diplomáciai pofonokat már elirattározott a Wekerle-kormány, vajjon ezen is úgy akar átsiklani? A kiegyezési javaslatokért, a magasabb kvótáért még azt a kis vivmányt se értük volna el, hogy a mi szennyesünket magunk moshassuk?

Különösen nagy szüksége van most az erélyes visszautasításnak, a fényes, kétséggel nem homályosított elégtételnek. Hovatovább középeurópai gyámság alá kerülünk. A vén Björnsontól kezdve a reichsráthi terembiztosokig mindenki a magyar politikába avatkozik. Álljon hát egyszer sarkára az a magyar kormány, s adjon bizonyosságot arról, hogy még a magunk lábán járunk, s ha hibák is estek körülöttünk, amint másutt is megeshetnek: hát majd magunk teszünk igazságot abban. A nélkül, hogy Björnson tanácsaira vagy Hrubar meg Zachradny képviselők mocskolódásaira szükségünk lenne.

TÁVIRATOK.

4000 elbocsájtott munkás.

Omaha, október 30. Az Union-Pacific vasutársaság a műhelyében és építkezésénél alkalmaszban volt munkásai közül 4000-nél többet elbocsájtott. Az üzemosztályban alkalmazott munkások azonban teljes számban megmaradtak a társaság szolgálatában.

Elképzel azt, hogy ő ezt, vagy azt az embert imádja, hogy élni se tud nélküle. A másiktól meg azt hiszi, hogy azt ő gyűlöli. És beleéli magát e hibáiba. Képzeltet képes annyira fokozni, hogy áttezuennül a gyönyörűségtől, vagy sikoltoz, őrjöng a félelemtől.

Valami erőt is láttam az előbb. Ahol buszok jártak bejárnak. És ahol egy férfi jött szembe velem. Nem volt öreg, csak fáradt.

Na hát ez is hazugság! Csak képzelődtem. A repültem tíz husz esztendő. Éreztem, hogy öreg leszek s fölismerem egy embert, aki nekem most kedves számárságokat beszél, de nem akarom meghallani! Behunytam a szememet és azt képzeltem: 20 év múlva öregem találkozunk.

Szerettem volna elképzelni, megbánnám e akkor mostani büszkeségemet, mely önudatot ad, de örömet nem. Szeretnék úgy az ötven éves egyedül maradt asszonyi lélekbe látni. Mit érez az, aki fiatal éveiben a könnyelmű, kedves bűnöknek élt. Milyen álom az övé? Nem bánták-e meg a bűns öök műket?

És szeretnék szomorú szemű, sápadt arcú asszonyok lelkével beszélgetni. Ugy az alkonyodás éveiben mit éreznek, mit siratnak? Ifjón tartotta-e lelkük bájait a becsületesség öntudata, vagy egyre nyomasztóbb lett?

Ugy-e nem mondjátok meg asszonyok. Hát ne is mondjátok! A leányok ugye követik más tanácsát soha. Mi azt képzeljük, hogy az egész világot meg lehet csinálni, de minket nem!

Kezdődik az obstrukció.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, október 30.

Akik ma délelőtt jókor betévedtek a Házba, az a hír fogadta őket:

— Soha annyi interpelláció még nem volt, mint ma lesz. S vértől csöpög valamennyi.

Csakugyan az interpellációs könyv egyik lapja megtelt ma. Még a neveket is elsorolni sok — hát ha mindegyik név mellé egy-egy hosszú beszédet ragasztanak. Mikor ezt így a folyosó megállapította, áttértek egy másik témára, mely ha nem is volt véres, de azért elég pikáns.

— Miért támadta meg Polónyi Géza tegnap a kormányt a pénzügyi bizottságban? — ezt kérdezték egymástól az emberek.

Hát erre a kérdésre senki sem tudott pontos választ adni; de abban mindenki megegyezett, hogy Polónyi nem nyitotta ki ingyen a száját. Valami célja van. De mi? mi? . . .

— Ne firtassátok olyan nagyon, — mondotta egy öreg negyvennyolcas — mert nincs Polónyi beszédjének semmiféle komoly jelentősége. Polónyinak legföljebb *tíz embere van* a pártban. Az a tíz ember, ki annak idején fölkereste a kormányt, hogy tartsa meg igazságügyminiszternek Polónyi Gézát. Hát ilyen „pártvezér” nem sok vizet zavarhat.

De vannak, kik nem így itélik meg a helyzetet. Ezek ezt mondják:

— Nem szép Polónyitól, hogy *háiban támadja* a kormányt, éppen most.

— Nem szép, *de jó volt!* — vetette valaki közbe.

Hiszen éppen a kormány közbenjárására választották be a pénzügyi bizottságba Lengyel Zoltán helyére. Aztán elárulni kormánytitkokat . . . Ez igazán nem szép!

Polónyiról valahogy átlétek Lengyel Zoltánra, kinek a pöre iránt nagyon érdeklődtek. Elitették? Nem itélik? — ezt találgatták. Polónyi kijelentette a ház folyosóján, hogy ha van igazság a földön, el kell itélni Lengyel Zoltánt. Legkevesebb szó esett az indemnitásról,

Ki tudja hol, micsoda idegenben sétál most az az egyáltalában nem tisztelőmértó ur, aki engem el fog belondítani!

Tragikomikus egy helyzet! Hogy én most csöndesen jüstálokodom, álmodozom az édes, beszédes erdő alján és nem tehetek semmit, hogy valahol össze ne találkozzunk! Hát nem kacagni való ez?

És arra volnék kíváncsi, miért fog ön uram engem megcsalni? Mert, hogy hazudni fog nekem, az bizonyos. Mert maguk mindig hazudnak, ha szerelemről van szó. És mi mindig elhiszük. A legszebb arány!

Nagyon szeretnék én is egyszer valakit megcsalni. Csak egy kicsit. De mégis. Nem tudom gyávaság e, ódság e, butaság e, de úgy fáj a lelkem, ha szomorunak látnám azt az arcot, amely bizalommal tekint le rám.

Hát ne féljen, édes . . .

Legyen jó maga is ismeretlenül, ott az ismeretlen tájakon. Dolgozzék sokat. Ugy szeretem a munkás férfilekeket. Ha egyszer erre jön, felém, hozzám: megbecsájtom minden tévedéseit. A nagyokat is. Csak egyet nem, egy mindennapi közönséges szokást. Azt, hogy ha miattam más leányt hagy el hűtlenül.

Látja: én is jó leszek. Jó leszek, édes. De néha úgy félek, hogy maga későn jön el. Amikor fehér lesz a hajam . . . barna hajam. Virágos, gyöngéd kezei simítsa végig homlokom majd; fáradt leszek. Hiszen olyan sokat bánt az élet, amíg álmodozva várom magát . . . slessen!

a napirendről, — holott obstrukciós szelek fujdogálnak körülötte.

— Beható vitát rendezünk, — mondják a horvátok, — az indemnitás alkalmából. Nem igaz, hogy obstrukcióra készülünk, de alaposan válaszolni fogunk Wekerlének.

Erre Pop C. István ezt jegyezte meg:

— Ha a horvátok beható vitát rendeznek, nekünk is meg kell azt cselekednünk. A nemzetiségieknek egy vonalban kell haladniuk a horvátokkal.

S.óval, két beható vita — egy szelid obstrukcióval.

Részletes tudósításunk:

Szerbül, horvátul, magyarul.

Justh Gyula elnököl az ülésen, a melynek napirendjén az indemnitás szerepel.

Interpellációt *Hodasa* Milán, *Beniczky* Ödön és *Pop C. István* jegyezték be, mind a három a *csernovai vérengzés* ügyében.

Popovics Dusan az indemnitás javaslat első szónoka. Magyarul beszél, illeőleg olvas fel és beszéde elején rögtön kijelenti, hogy az indemnitást nem fogadja el. Polemizál ezután Wekerle miniszterelőök tegnapi beszédével. Foglalkozik a horvát viszonyokkal és ajánlja, csináljanak tiszta választásokat Horvátországban. Akkor meg fogják tudni, hogy mi a horvát nép akarata, meg fogják tudni, hogy a nemzeti párttal nem lehet és nem szabad fuziót csinálni. Felhívja a figyelmet a horvátországi közállapotokra, a lapelkobzásokra, a népgyűlések betiltására. Ez a Kbuen-rendszer miatt volt szokásos, de úgy látszik, hogy ezt az érá a mostani kormány reaktíválni akarja. Hosszu és teljesen érthetetlen magyar előadás után horvát beszédre tér át.

— Visoki sabore! — kezdi és folytatja tovább a beszédet horvátul.

Justh Gyula elnök csakhamar közbeszakítja: Arról értesültem, hogy a képviselő ur szerbnyelven beszél. Figyelmeztetem, hogy csak horvát nyelven van joga beszélni. (Helyeslés)

Viad Aurél: Egy és ugyanaz a nyelv.

Elnök: Nagyon hasonló, de nem ugyanaz a nyelv. Ezt maga a képviselő ur is elismerte a július 7-i ülésen.

Popovics Dusan tovább beszél.

A horvátok nevetnek.

Elnök: Ne méltóztassék nevetni, ez komoly dolog. Ha tovább folytatja szerbül a képviselő ur, megvonom tőle a szót.

Popovics Dusan: (magyarul) Már nem fogok szerbül beszélni.

Elnök: A miért eddig szerbül beszélt, rendre utasítom.

Nagy György: Visszaélés!

Popovics Dusan folytatja a horvát beszédet. A horvátok folytonos zajjal kísérik a beszédet. A magyarok néha közbekiáltanak:

— Megint szerbül beszélt!

Popovics ezután befejezi beszédét.

Elnök tíz perc szünetet ad.

Lukácsiu szűzbeszéde.

Szünet után

Lukácsiu László román nemzetiségi képviselő mond ezután beszédet. Kifejti, hogy tiszta és szent hazafiságtól elteve jött ide. Magyarország a mi hazánk és ennek vagyunk hű, szerető gyermekei. (Zaj zaj)

Markos Gyula: Mit akar itt?

Elnök: Markos Gyulát rendreutasítja.

Lukácsiu László kijelenti, hogy aki a román nép ellen vét, az a haza ellensége is. Hivatkozik *Burdia* Szilárd képviselőre, a kit a román sejtő élesen támadott, hogy nem teljesíti kötelességét. *Burdia* pedig nyíltan hirdette, hogy szereti román népét, nemzetiségét. (Nagy zaj.)

Közbeszólók: El is hisszük neki!

— Igaza van!

Lukácsiu László: Mi sem akarunk egyebet, a mi programunk alapja is ugyanez. Miért tekintenek hát minket ellenségnek? (Nagy zaj, mozgás. Hát Vajda Sándor?) Nemcsak a román képviselők, hanem a kormányférfiak is a legszebben beszéltek a nemzetiségi kérdéstről 67 óta máig. Ezek a nyilatkozatok, ha nem is kielégítők, de megnyugtatók. Az egyes pártok programjában is mindig a nemzetiségek iránt való szeretetről olvasunk. Nos, mi sem akarunk egyebet.

Lukácsiu kijelenti, hogy az ő hazafi s ér zésű felelős az elferdített szempontokon. • lejátsz alattvalója a királynak, megtartja az ország törvényeit és az a kettős tény kritériuma az ő állásfoglalásának, amelyet nem befolyásol sem a pártok, sem az újságírók rokonszenve, vagy ellenszenve. Hivatkozik Verbovczyre, aki a románok ép olyan magyarországi nemzetnek tartotta, mint a németet, vagy a szerbet. A negyvennyolcas és hatvanhetes törvények egy oszthatatlan magyar nemzetéről beszélnek ugyan, de ennek keretében a román, a német és a szerb nemzetiségekről is. Most azonban olyan áramlat kapott lábra, amely a magyarokat a nemzetiségek nyakába helyezi, pedig ezt még Bánffy Dezső sem akarta. Majd a belényesi választásról beszél, ahol szemben találta magát az egész hivatalos apparátus. Kifogása: Apponyi Albert gróf népközlési törvényét. Hiszi, hogy szeretett hazája érdekében el fog jönni a megérés korszaka. A költészetet nem szavazza meg, mert nem viseltetik bizalommal a kormány iránt.

Ezután az interpellációkra került a sor. Az ülés ezen részéről más helyen tudósítunk.

A helyőrség novembere.

Előléptetések az aradi csapatoknál.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 30

A hadsereg és a honvédség rendeleti listájának ma megjelent száma közli a novemberi előléptetés eredményét, mely különösen a tőbornoki és törzsisztai karban kedvező. Kineveztek egy tábornagyt, tizenhárom altábornagyt, husz vezérőrnagyt, negyvennégy ezredest, kilencvenhat alezredest, száznegyvenöt őrnagyt, kétszázötvenöt főhadnagyot és hetvenhét hadnagyot.

A rendeleti közlönyökben megjelent kinevezések közül az aradi helyőrséget az alábbiak érdeklik:

Allábornaggyá lépett elő Hebstadt Rukavina Emil, a 17. gyaloghadosztály parancsnoka; **vezérőrnaggyá**: Scheuchstnel Viktor, a 69. gyalogdandár parancsnoka, aki mint alezredest az aradi házierezen szolgált. **Ezredest**: Melion Gyula, a temesvári 7. hadtest vezérkari főnöke. **Alezredest**: Gallert Konrad, a szegedi honvédkerület vezérkari főnöke, továbbá: Bachzelt Mátyás, a cs. és kir. 3. huszárezredben. **Őrnaggyá**: Leovits István az aradi cs. és kir. 33. gyalogezredben. **Törzssorvossá**: Leichtmann Miksa a cs. és kir. 33. gyalogezred ezredorvosa. **I. osztályú századossá**: Negrea Guzicilla Sándor helyi alkalmazású, a 33. gyalogezredhez beosztva; **II. osztályú századossá**: Sigmund Rezső, a cs. és kir. 3. huszárezredben; **főhadnagygyá**: Pekuráriu Ambrus a cs. és kir. 33. gyalogezredben, Krompachi Gundelfinger György, a mezőhegyesi ménésintézetnél; **főhadnagy-hadbíróvá**: Vojtkó Jenő tartalékos hadnagy, a 33. gyalogezrednél.

A honvédségnél: II. osztályú századossá: Benedicty Imre a lugosi 8., **főhadnagyokká**: Hajós Oszkár és Kovács Imre a lugosi 8., **hadnagyokká**: Schmelzer Péter és Gardánovits István a lugosi 8. honvédgyalogezredben; **I. osztályú századossá**: Pászti Sándor, **II. osztályú századossá**: Halász Miklós, **főhadnagygyá**: Diószeghy Aladár, **hadnagygyá**: Kelemen Zoltán, valamennyien a szegedi 3. honvédhuszárezredben. **A honvédsereg orvosai** karban: dr. Pfann József, az aradi honvéd-állomás volt orvosa I. osztályú ezredorvossá, dr. Fancsaly József Aladár, az aradi honvédgyalogzászlóalj ez idő szerinti orvosa II. osztályú ezredorvossá lépett elő.

Intimitások a trónörököséről.

Az erélyes Ferenc Ferdinánd. — Konzervatív, de nem klerikális. — A magyarság és a trónörökös.

— Ki lesz Ferenc Ferdinánd utódja?

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 30.

Egy berlini folyóirat, a *Neue Revue* legújabb számában egy a magyar osztrák monarchia alattvalóit kiválóképpen érdeklő cikk jelent meg. A cikk trónörökösünkről, Ferenc Ferdinándról mond el egyet és mást. A cikk R. v. B. név-aláírással van ellátva és Ferenc Ferdinándról mindenekelőtt azt konstatálja, hogy szenvedélyes katona. A hadseregben közkedvelt ember, aki a legutóbbi esztendőben nagy befolyással volt a magas tiszti állások betöltésére. Beck gróf nyugalomba vonulása, *Schönaich* hadügy-miniszter kinevezése, *Hötendorff* vezérkari főnöksége a trónörökös műve.

Becknek nyugalomba küldetése érdekes módon ment végbe.

Tavaly a dalmát tengerparton megtartott hadgyakorlatok alkalmával a trónörökös együvé került egy hadihajó fődélzetén Beck gróffal.

Amikor végignézte a gróf hadi intézkedéseit, amelyek nem igen tetszettek neki, megszólalt:

— Gróf ur, ön tekintettel lehetne magam korára és nem volna baj, ha helyét egy fiatalabb katonai erő töltené be.

Beck szó nélkül hagyta a megjegyzést, amely olyan rendkívüli hatással volt rá, hogy az öreg urat ott a trónörökös színe előtt *görcsös sokogás fogta el*.

*

Származásánál, neveltetésénél és tradíciójánál fogva a trónörökös konzervatív hajlandóságú, de ez a konzervatív érzés nem olyan mély, hogy elfogulttá tenné a trónörökös iránt, ami a konzervatív dolgok mellett vagy fölött áll. Hívó katolikus Ferenc Ferdinánd, vallásos, mint a milyen minden habsburgi. De vallásosnak és klerikálisnak lenni két különböző dolog. Aki klerikális, az politikai tekintetben is aláveti magát Rómának.

Azt hiszem, — írja a cikkező — hogy a trónörökös szabadgondolkodók kongresszusán soha nem fog megjelenni és bizonyos, hogy a liberálizmushoz való viszonya sem mondható valami nagyon intimnek. De az is kétségtelen, hogy a trón várományosa a klerikálisok vak eszköze soha nem lesz, viszont a szociáldemokrata párt kongresszusok határozatainak sem fogja alávetnie magát.

*

Ferenc Ferdinándnak Magyarországhoz való viszonyáról a szerző ezeket írja:

Magyarországon tartanak tőle, hogy a trónörökösnek komoly szándéka az ország 1867-ben megadott szabadságát korlátozni.

Határozottan állíthatom, hogy a trónörökösnek ilyenfajta szándékai nincsenek. A hatvanhetes alapot meggingatni, tőle távol áll.

A magyarok ellenállási küzdelmében valaki azt mondta, hogy a trónörökös a következő kijelentéseket tette volna:

— Magyarországot a Habsburgok századról századra fegyverrel hódították meg. Igazán nem tudom, miért ne hódítsuk meg ezt az országot ebben a században is?

Aki ezt följegyezte, nem tudná megmondani, hogy e szavak kihez voltak intézve. Valószínű, hogy egyáltalában nem mondta, amint hogy a trónörökös csupán a hatvanhetes alapot szeretné „meghódítani“

Ez alapot kívánja a trónörökös. Nagyobb koncessziókat, olyanokat, amelyek ez alapot

meggingatnák, nem ad a magyaroknak. A most érvényben levő „engedményekkel“ már kimerítve, sőt túlhaladva látja a 67-ben adott állami szabadságokat.

A hadsereg különválasztását az ő idejében nem fogja keresztülvihetni az ország. A különválasztást a monarchiára és a dinasztiára nézve veszedelmesnek tartja Ferenc Ferdinánd.

*

A cikk szerzője érinti még ezt a kérdést is:

— Hogy áll az ügy a trónörökös felelőségével? Lesz-e majd idő, amikor császárné fogja koronázni *Chotek Zsófiát*, Hohenberg hercegnőt? Vajjon főhercegek lesznek-e a gyerekek, akiknek valamelyike talán trónra is lép majd?

A cikkíró leghatározottabban kijelenti, hogy a trónörökös az udvar és méltóságok jelenlétében eskü alatt fogadta, hogy a háziorvényeket tiszteletben fogja tartani, nem változtat rajtuk, felelőségének és gyerekeinek soha nem adja meg a királyi vérből származók jogait. Ferenc Ferdinánd esküt tett arra is, hogy ez esküjét vissza nem vonja. Különben is már egy ízben kijelentette egy esztendőnek előtte, fiatal unokaöccse, Károly Ferenc József előtt, hogy jó lesz, ha előkészül jövő hivatására: a monarchia kormányzásának mesterségére.

Az esőcsináló.

A temető tolvaja.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 30

Bláza Vikenti az elmúlt szombatig szorgalmasan hordta a sőt abból az üzletből, melyben mint háziszolga kereste a kenyerét. És Bláza Vikentinek eddig az volt a legnagyobb gyönyörűsége, ha mentül több sőt hordhatott és eddig nem foglalkozott azzal, hogy az időjárás irányítsa. Az idei csodaszép ősz azonban különös hangulatokba ringatta Bláza Vikentit. Elfelejtette, hogy ő a háziszolga, aki sőt hord házról házra és elfelejtette, hogy az utolsó időjós a bibliában szerepelt, négy lábón járt és kereszt volt a — hátán. Mindent elfelejtette Bláza Vikenti, és különös dologra szánta el magát. Fogadott a szárazság miatt panaszkodó ujaradi gazdákkal, hogy megnyitja az éj csatornáit. Az új radi gazdák fejcsóválva hallgatták az időjóst.

— Nem lehet az Vikenti, — mondták — ha te azt tudnád, akkor már régen nem volnál háziszolga, hanem ott miséznel a minoriták templomában. Mert esőt csinálni most már a papok is csak ritkán tudnak.

De Bláza Vikenti addig fogadkozott, míg végre a gazdák állták a fogadást. Husz forintot kap tőlük Bláza, ha vasárnapra megerednek az ég csatornái.

És Bláza Vikenti nem szólt többet senkinek, csak elment esőt csinálni. Az ő és járása szerint, ha az akasztott ember kötele szerencsét hoz, az akasztott ember keresztje legalább is meghezze a rég óhajtott esőt. Így gondolkozott Bláza Vikenti és elment a temetőbe. És kereste egy embernek a sírját, aki kötél által halt meg.

Bláza Vikenti nem sokáig keresgölt az ujaradi temetőben. Hamar ráakadt egy sírra, egy borbélymester sírjára, aki rövid idővel ezelőtt fölakasztotta magát. A háziszolga nagyon megörült a sírnak, *letörte róla a keresztet* és a letört sírkereszttel szaladt a Maros partjára, hogy beledobja a vízbe.

— Mert az eső csak úgy esik — gondolta.

sőt hitte Bláza Vikenti — ha akasztott ember sírkeresztjét beledobom a Marosba.

Azzal, mint aki dolgát jól végzie, Bláza Vikenti hazament. És várta az esőt szent meggyőződéssel. És biztatta az ujaradi gazdákat, hogy vasárnapra biztosan megered az eső. De Bláza Vikenti csalódott és elvesztette a fogadást. És mert a baj sohasem jár egyedül, észrevették a keresztlopást is. Bláza Vikentit ma az ujaradi csendőrség letartóztatta.

Lengyelt elítélték.

Az aktalopási pör.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, október 30

A három napos pörben ma hozták meg az ítéletet: *Lengyel Zoltán* és *Hajdu Gyulát* elítélték. Ezzel befejeződött a Lengyel ellen indított politikai hajszának első jelenete. A folytatása pedig akkor következik, ha Polónyi Gézával kerül szembe a magyar parlament legnyughatatlanabb vérmérsékletű, de legutóbbi politikai szereplése révén egyik legrokonszenvesebb alakja.

Távirati értesülésünk:

14 nap és 2 nap.

Rég volt a törvényház és környéke olyan népes, mint ma délelőtt, amikor *Lengyel Zoltán* országgyűlési képviselő és *Hajdu Gyula* volt számszéki irodatiszt bünpörében az ítélet hirdetését kitűzték. A tárgyalóteremben ember ember hátán tolongott, de tele voltak a szomszédos odanyiló ajtókkal bíró többi helyiségek, sőt a lépcsőház és folyosók is. Délelőtt 10 órára volt jelezve az ítélethirdetés s mert a bíróság ötnegyed órát késett, a kíváncsiak tömege ugyancsak türelmetlenkedett. Benn a teremben még csöndesen várt a publikum, de a folyosó hangosabban viselkedett.

— Éljen *Lengyel Zoltán*!

— Éljen a bíróság! hangzott felváltva és nyomult be a nyitott ajtókon a lármás zaj. Konstatálni kell azonban, hogy a hangulat, mivel a hosszú tanácskozásból már megsejtették a marasztaló ítéletet, utóbb csak *Lengyel Zoltán* és a védelem mellett nyilatkozott meg. Itélethirdetés után már néhány abcug is hangozott — kívülről.

Tizenegy óra is elmúlt, mikor az ítéletnácás megjelent a zsúfolt teremben. Mély csönd fogadta. *Szepessy István* elnök komoly hangon figyelmeztette a halgatóságot arra a kötelező tiszteletre, melylyel a törvényszéknek tartozik. Erre való hivatkozással tiltakozott eleve is minden tetszés, vagy nemtetszés nyilvánítása ellen. Aztán belefogott az ítélethirdetésbe:

Ezután megkezdte az ítélethirdetést. Egészen addig, amíg *Lengyel Zoltán* büntetéséhez ért, a halgatóság nyugodt maradt. De mikor kihirdette, hogy *Lengyelt 2 napi államfogházra* ítélte a bíróság, a tárgyaló terem előszobájában 15—20 fiatalember éljenezni kezdett. Az elnök a zaj miatt félbeszakította az ítélethirdetést, de pár pillanat múlva a beállott csendben újra folytatta s zavartalanul be is fejezte. Az ítélet ekként hangzik:

Ő felesége a király nevében!

Hajdu Gyula és *Lengyel Zoltán* mindketten bűnösök a btkv. 479. § ába ütköző hivatali titok megsértése vétségében és pedig *Hajdu Gyula* mint tettes, *Lengyel Zoltán* pedig a btkv. 69. § 2. pontja értelmében mint bűnsegéd, amelyet azáltal vittek véghez, hogy *Hajdu Gyula* mint az állami számszék hivatalnok a hivatalos minőségében kezéhez jutott iratokat, tudva, hogy tartalmuk

hivatali titkot képez, az állam és magánosok ártalmára *Lengyel Zoltán* közölte. *Lengyel Zoltán* pedig ezen cselekmény elkövetésében közreműködött akként, hogy *Hajdu Gyulát* elhatározásában megerősítette s így annak elkövetését szándékosan előmozdította, ezért büntetésül *Hajdu Gyula* 14 napi államfogházra és akkor viselt hivatalának elvesztésére, mely büntetéséből az előzetes letartóztatása által 2 nap kitöltöttnek vétetik, *Lengyel Zoltán* pedig két napi államfogházra ítélttik. A bűnjáratok között az eredeti iratok a m. kir. állami számszéknek visszaküldetnek, a fényképek, lemezek és a *Lengyel Zoltán* által készített másolatok megsemmisítetni rendeltetnek.

Az indokolás.

Az ítélet indokolása szerint minden józan értelem látja, hogy itt büncselekmény történt. A számszéki iratok elvették, *Lengyelnek* átadták s azok közzétették. Az is kétségtelen, hogy közbivatalnok követte el hivatalos minőségben. A törvényszék azt is megállapította, hogy minden hatóság által kezelt irat, mindaddig amíg annak tartalma nyilvános tárgyalás által köztudomásúvá nem lett, hivatalos titkot képez, a jelen esetben annál inkább, mert a számszék ezeket még a zárszámadásokhoz sem tartozik csatolni. Kétségtelen az is, hogy az iratok tartalmának egyoldalú közlése az ártalom elemét is magában foglalja.

Kétségtelen, hogy *Hajdu Gyula* elhatározásában *Lengyel Zoltán* által pszichikailag megerősített, mert mikor *Lengyel Zoltán*hoz ment, elhatározása még nem volt még.

Hogy mely okiratokat vigye el, az a *Lengyel Zoltán*nal való érintkezés folytán érlelődött meg benne. Először betekintés, azután átolvasás, végül lefényképezés végett vitte az iratokat s a két akaratnak egymáshoz való illeszkedéséből születik meg az elhatározás. A lefényképezést is *Lengyel Zoltán* hozta először szóba. Mikor meglátta az íktató asztalán a három iratot, felkiáltott: Ez jó lesz *Lengyel Zoltán*nak! — tehát tudta, hogy *Lengyel Zoltán* ilyeneket kíván. Az államnak azért van ártalmára a cselekmény, mert az államügyek törvényes kezelésébe vetett hitet megrendíti; magánosok ártalmára pedig azért van, mert a közélet embereinek politikai meghurcolására vezetett. Ártalom alatt a törvény nemcsak vagyoni jogi kárt, hanem erkölcsi és társadalmi hátrányt is ért.

A büntetés kiszabásánál *Hajdu* nézve enyhítő körülményt képezett büntetlen előléte, gyenge ellenállási képessége, megzavart kedélyhangulata, amelyet életének hányatottsága s rendetlen anyagi viszonyai idézhetek elő. Súlyosbító körülmény az ismételt elkövetés és az, hogy nagyfokulag visszaélt a belé helyezett bizalommal.

Lengyel Zoltán dr. nál enyhítő körülmény gyanánt jött figyelembe büntetlen előléte, továbbá hazafias és erkölcsi tulzása, amí róla a közélet terén általában tudunk. Végül az, hogy egy gyenge ellenállási képességű egyénnel állt szemben, akinek csak egy intés kellett, hogy kiszolgáltassa az iratokat.

Nagyságos táblai bíró ur!

Az ítélet ellen az ügyész mindkét vádiott terhére felebbezést jelentett be, *Hajdu* is felebbezett, valamint védője *Kemény Miklós* dr. a Bp. 385. §. 1. a. pontja alapján. Ugyanezen alapon jelentett be felebbezést *Lengyel Zoltán*.

Vázsonyi Vilmos: Tekintetes kir. törvényszék, nagyságos táblai bíró ur! (Derűtség.) A 385. §. 1. a. pontja alapján felebbezést jelentek be, mert a vád alapjául szolgáló cselekmény nem képez hivatali titok megsértését. Kérem egyttal az ítélet írásban való kiköz-

besítését, részben azért, hogy az indokolást, mint beceset írásban is bírjuk, részben azért, hogy — mint a Fazekas-pörben — megfelelő idő teljen el, míg a táblához felkerül. (Derűtség.)

Elnök: Én az ilyeneket nem tekintem halottaknak, nekem a Fazekas-perrel dolgom nincs, én a felebbezéseket elfogadom s az ítélet írásban is ki fog kézbesíttetni.

A tárgyalás ezzel véget ért s újból fölharasant az éljenzés. Most már csak *Lengyel*, *Hajdu* és a védők mellett ültek s nagy éljenzés közt kísérik őket végig a folyosókon, ki az utcára. A leikes tüntetés nemcsak a Markó utcában, de a Váci-köruton is tartott és nagy feltűnést keltett.

Aztán a tömeg csendben széleszlott.

Feminista akció Aradon

A dollárkirály pénzén.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 30.

Az ország nagyvárosai között talán Arad az egyetlen, ahová még nem ért el az ország-szerte megindult feminista akció. Noha Arad az emancipált hölgyek városa, a nők választójoga meglehetősen hidegen hagyja a gyengébb nem aradi képviselőit, akik megelégszenek azzal, ha választójogukat a férjeik megválasztásánál érvényesíthetik.

Most azonban megindul Aradon is a feministák szervezkedése. A nők jogainak két apostolnője érkezik a közeli napokban Aradra, hogy itt híveket szerezzen a női egyenjogúság eszméjének. *Bédy-Schwimmer Róza* és *Glücklich Vilma* a két apostolnő. Mindakettő leginkább az ujságok hasábjain fejtett ki eddig nagyarányú tevékenységét a „női szörnyeteg” érdekében. Ők a vezérei a magyarországi mozgalomnak, amelynek céljaira tudva évőleg *Carnegie*, a híres amerikai dollárkirály adja a szükséges pénzüsszeget. *Carnegie* ugyanis millió dollárt szánt a magyar feminista mozgalom propagandájának céljaira. Ezzel a pénzzel szervezte a két apostolnő a nagyváradi és legutóbb a temesvári feministák egyesületét, amelynek első és legfeltűnőbb működése az volt, hogy az október 10-iki munkástüntetések alkalmából röpcédulákat osztogatott. A röpcédulákon a következő felírás volt:

Munkások!

A választójog csak úgy általános, ha a nőknek is megadják!

Küzdjétek a nők választójogáért!

Bédy Schwimmer Róza és *Glücklich Vilma* a legközelebbi időben Aradra jönnek, hogy itt felolvasást tartsanak a feminista mozgalom legújabb irányairól s hogy megkíséreljék az aradi hölgyek között is egy feminista egyesület szervezését. Valószínű, hogy felolvasásuk igen érdekes lesz, mert fel fogja ölelni mindazokat a kérdéseket, amelyek a közelmúltban a közvéleményt foglalkoztatták s amelyek közül talán a gyermekek nemi felvilágosítása s a nőknek adandó politikai jogok kérdése a legérdekesebb. Noha nem valószínű, hogy a nőapostolok agitációja Aradon talajra találjon, mégis bizonyára sok érdeklődéssel fog találkozni a budapesti társaságok állandó tárgya: a nőkérdés. Különösen, ha ezt a kérdést amerikai dollárkirályok segédelmével akarják megoldani.

Vihar a Házban.

Kik a gyilkosok?

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, október 30.

A Ház mai ülésén viharos jelenetekre adott alkalmat az az interpelláció, amelyet Hodzsa Milán nemzeti-égi képviselő terjesztett elő a csernovai vérengzés ügyében. Már az interpelláció elején tüzes volt a levegő s mivel éppen Rakovszky István elnököl, természetesen legbotránynya fajult a dolog. Ugyátszik, Rakovszkyt megtették a nemzeti-égi képviselőnek, még pedig sikerrel, mert valahányszor ő elnököl, mindig történik valami, ami ártalmára van a magyar parlamentarizmusnak.

A viharról az alábbi tudósítást adjuk:

Lukácsiu László beszéde után Hodzsa Milán interpellációjára került sor.

Ezután viharos jelenetek következtek. Hodzsa Milán áll fel szólásra, hogy interpellációt intézen a csernovai véres eset ügyében a belügyminiszterhez. De alighogy beszélni kezd, Czifáry Béla, Ernst Sándor, Szmeccsányi György és más néppárti képviselők felugranak és indulatosan kiáltják felé:

— *Maga idézte elő, maga felelős érte! A maga bűne!*

Erre nagy zaj tör ki, miközben Hodzsa folytatja beszédét.

— Visszautasítom a képviselők vádjait. A csendőrök minden ok nélkül lőttek a nép közé, a főszolgabíró utasítására.

— Hazudt! — kiáltják a néppártiak.

— Hodzsa Milán: Álltam már csendőrszorongók előtt.

— *És pofont kapott!* — kiáltja Hoffmann Ottó!

— Megmentettem a népet. — folytatja Hodzsa Milán és újból rátér az eset előzményeire.

Rakovszky elnök közbeszól: — Ugy látom, hogy a képviselő urnak az a szándéka, hogy kihuzza az időt és megakadályozza a többiek interpellációjuk elmondásában. Tessék gyorsabban beszélni.

Hodzsa ezután a lapokban megjelent tudósításokat igyekszik megcáfolni.

— A képviselő ur ugyátszik cinikusan akarja tárgyálni az ügyet — szól Rakovszky elnök.

— Ezt az inszINUÁCIÓT visszautasítom — vág vissza Hodzsa.

Erre újból kitör a lármá. A képviselők zajongva ütök a padokat és Hodzsa rendreutasítását követelik.

— A képviselő urat rendreutasítom — jelent ki Rakovszky. Az ügyet a mentelmi bizottsághoz fogjuk áttenni.

Hodzsa Milán ezután kijelenti, hogy ők ez ügyből nem akarnak politikai tőkét kovácsolni, hanem tudni akarják, hogy kik a gyilkosok?

Hodzsanak ez a kijelentése újabb ellentmondást kelt. A néppártiak fenyegetőleg indulnak Hodzsa felé.

— *Te vagy a gyilkos!*

— *Te vagy a bujtogató!*

— *Ti lázítjátok fel a népet!* — kiáltják.

A nagy zajban az elnök az ülést felfüggeszti. Szünet alatt viharos jelenetek játszódnak le. A néppárti képviselők körülveszik Hodzsát és megfenyegetik. Legjobban *Sümegei Vilmos* szitkozódik, ami nagy derűtséget kelt. Végre Hadik államtitkár csendesíti le a zajongókat.

Az ülést ezután újra megnyitják, mire Hodzsa előterjeszti interpellációját.

Andrássy Gyula gróf belügyminiszter azonnal válaszol. A véres eset okát abban határozza meg, hogy a nép azt hitte, hogy a templomot karhatalommal akarják felszentelni, holott a főszolgabíró a beszéltetés elhalasztását akarta tudatni a néppel és le akarta csendesíteni a lázongókat. Ami Csernován történt, az lázadás az általi rend ellen.

Vlad Aurél: Hlinkával justizmord történt. Erre rettenetes zaj tör ki.

— *Komisszak, alávalók vagytok!* kiáltja Zboray Miklós.

A képviselők feugornak helyeikről és a nemzeti-égi padjait felé tódulnak.

Andrássy közben folytatja beszédét. Elmondja, hogy a sorlázat nem a főszolgabíró, hanem a csendőrök vezetője rendelte el, illetve utasítást adott a csendőröknek, hogy azokra, akik bántalmazták őket, löjjenek. A belügyminiszter ezután több lázító cikket mutat be, többek között Hodzsanak egy lázító cikkét is.

A letelezésre újra kitört a zaj.

— *Te vagy a bujtogató, te vagy a gyilkos!* — kiáltják Hodzsa felé.

Andrássy Gyula gróf: Hodzsa cikke egyes fehévas a vérontásra. (Oriási zai.) Kijelenti ezután a belügyminiszter, hogy a vizsgálatot szigorúan fogja vezetni és ha ennek eredménye más képet tárna fel, mint az előtte fekvő jelentések, úgy nem fog visszariadni a legszigorubb megtorlástól.

Hodzsa Milán a belügyminiszter választát csak részben veszi tudomásul, a Ház azonban a választ tudomásul veszi.

Beniczky Ödön szintén a csernovai eset ügyében intéz interpellációt az igazságügyminiszterhez és a belügyminiszterhez.

Günther Antal igazságügyminiszter röviden válaszol. Kijelenti, hogy szigorú vizsgálatot fog indítani az ügyben.

A képviselőház az igazságügyminiszter választát tudomásul veszi.

Ezután Pánics Bogdán horvát képviselő az észéki dolgok ügyében intézett kérdést a kereskedelemügyi és a honvédelmi miniszterhez, aki nyomban válaszolt.

Pánics a választ nem vette tudomásul, mire el kellett rendelni a szavazást. De Rakovszky elnök ekkor észrevette, hogy a képviselők nincsenek határozatképes számban. Nagyrészt horvát képviselők voltak a teremben, akik bizonyára leszavazták volna a honvédelmi minisztert. Rakovszky ezért felkérte *Thoroczky Viktor* báró jegyzőt, hogy szólaljon fel és kérje a Ház határozatképességének konstatálását. Mivel ilyenképen megállapították, hogy a képviselők nincsenek határozatképes számban, Rakovszky az ülést felfüggesztette és a szavazást csak egy félóra múlva ejtették meg, amikor is tudomásul vették a honvédelmi miniszter választát.

Vaggonhiány

az aradi üzletvezetőségénél.

Nincs intézkedés.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 30.

Több ízben foglalkoztunk már a vagonhiány kérdésével, amely mindinkább előtérbe lép. A fővárosban valóságos rémhírek keringenek a nagyfokú vagonhiányról, amely lehetlenné teszi a szállítások eszközölését és ilyen körülmények között hamarosan óriási drágaságot fog eredményezni. Hír szerint a vagonhiány oly nagy, hogy a fővárosba szállítandó termények nagy része a vidéki vasúti állomásokon hever, mert a máv. nem képes az összes szállításokat eszközölni.

A termények óriási tömege vesztegel a vidéki vasúti állomásokon, így az aradi üzletvezetőség hatáskörébe tartozó helyeken is. A szállítások lebonyolítására legalább is újabb kétezer vaggongra volna szükség, de a máv. mindössze kétszázat rendelt meg és ezek sincsenek még készen. A budapesti *Schlesinger* és *Polakovits* cég egyik belfagya ma elpanaszolta egy újságírónak, hogy a szállítások lebonyolítása körül a legnagyobb indoleaclával találkozunk. Többek között Mezőtúron, Szarvason, Gyomán és Turkevén, amely városok az aradi üzletvezetőség körébe tartoznak, a vasúti állomásokon sok ezer métermázsa gabona hever, amelyet nem tudnak elszállítani. A cég belfagya elmondta azt is, hogy a szállítások mielőbbi lebonyolítása iránt táviratlag, majd express levélben fordult az aradi üzletvezetőséghez, ahonnan azonban még választ sem kapott.

Egy debreceni malom'ajdonos ma táviratot intézett a fővárosi esti lapokhoz, amelyben tudatja velük, hogy amennyiben a hoinapi napig nem áll elegendő vaggon rendelkezésére, úgy kénytelen lesz a malomban dolgozó munkások közül kétszázat elbocsájtani.

A szállítási zavarok folytán a fővárost szénhiány is fenyegeti. A máv. igazgatósága azzal védekezik, hogy a vállalkozó Ganz-cég nem szállította a rendes időben az új vaggonokat. Ezzel szemben a Ganz-gyár egyik igazgatója kijelentette, hogy az új vaggonok szállítása körül eddig nem volt és a jövőben sem lesz fenakadás.

Hullavásár.

Manipuláció holttestekkel.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, október 30.

A szegedi rendőrség kihágási bírója előtt ma háborzongató üzelmekről hullt le a lepel. Tanúk igazolták eskü alatt, hogy a szegedvárosi közokórházból évek óta hullákat csempésznek ki és a holttesteket eladják *Haering* Ede szegedi hangszergyárosnak, aki csontvázak kikészítésével foglalkozik. *Haering*, aki hazai muzeumoknak és iskoláknak szállítja a csontvázakat, éveken keresztül Németországból hozatott hullát, de amikor a német kormány a hullák kihurcolását betiltotta, kényszerűségből a hazai ipart pártolta és a szegedi közokórházból szerezte be szükségletét.

A rémitő vásár gyanuja a *Keller Mária* híres esete alkalmából merült föl. Amikor a *Mezei István* igazságát keresték és *Keller Mária* holttestét kellett exhumálni, a sirt sokáig nem találták a dorozmszasszi temetőben. Akkor jelentették *Baksa Lajos* főkapitánynak, hogy a kórházban napirenden van a hullák kiszállítása, de nem a temetőbe, hanem *Haering* Ede preparáló intézetébe. A vizsgálat megindult és *Koczor János* kihágási bíró előtt földerültek a hullavásár borzalmai. *Klívényi Ferenc*, a hangszergyáros szolgálja volt az első tanu.

— Sokszor vittem holttestet a gazdám üzletébe. A kórházból hoztam *szákba takarva*, hogy ne tudják, mi van benne. *A hónom alá fogtam* és úgy vittem haza.

Róza József, *Haering* Ede preparáló intézetének alkalmazottja ezt vallotta:

— Őt hullára emlékszem, amelyeket a kórházból szállítottak. Én 1901. február elseje óta vagyok *Haering* üzletében, de 1906 ig mindig Németországból szállították a holttesteket.

— Miért nem hozzák most is onnan? — kérdezte a kihágási bíró.

— Nem tudom.

— Persze *pártolni kell a hazai ipart!* — jegyezte meg a bíró malicciával.

— Tudott *Hollós József dr.*, a kórház boncoló orvosa arról, hogy a hullákat elviszik?

— Igen, tudott. Többször bejött hozzánk az üzletbe és a kórház részére csontvázat kért. Ennek ellenében *hullát és hullarészeket ígért*. Emlékszem rá: egy alkalommal így szólt *Haering* Ede *Hollós* doktorhoz:

— Ha ingyenes hullá lesz, csak küldjék hozzám.

— Ha alkalom nyílik rá, szívesen küldök — válaszolt előzékenyen a kórházi orvos.

— Látta *Hollós* doktor *Haering*éknél a hullákat? — kérdezte a bíró.

— Látta, de már kikészítve. *Balog Imre* volt kórházi boncoló-szolga is csontváznak ki-

készítve szokta átküldeni a hullákat. Hat koronát kapott egyért.

— Hová szállították a kikészített csontvázakat? — tudakolta a bíró.

— A megrendelőknék.

— Keller Mária magzatját is megkapták?

— Igen, félre van téve nálunk spirítuszban, de még nem készítették ki.

— Most is kapnak hullákat?

— Most nem, csak hullarészeket. Most is van nálunk egy szu-ette lábszárcsont, amelyet Hollós dr. küldött kikészítésre.

— Keller Mária holttestét nem kapták meg soha?

— Nem kaptunk fiatal hullát — volt a válasz. — Mindig elaggott testek maradványait kaptuk.

A következő tanúk: Herkner Alfréd, Haering alkalmazottja és Pintér Ferenc kórházi szolga megerősítették az előző tanúk vallomásait Pintér emlékszik rá, hogy az elődje: Balogh Imre többször hozott fehér lepedőben testrészeket: lábakat, karokat, fejeket.

Koczor János kihágási bíró ma nem hozott ítéletet, hanem újabb tanukul beidézi Lázár György dr.-t, Szeged város polgármesterét és Faragó Odön dr. városi tiszti főorvost, akik ellen az a vád, hogy a hullákat az ő engedelmükkel szállították el a kórházból. Beidézik továbbá Hollós József kórházi boncoló orvost, aki ellen ma súlyosan kompromittáló tanuvalomások hangzottak el.

Polónyi kilép.

Nem fogadja el a kiegyezést.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 30.

Amint az előre látható volt, Polónyi Géza tegnapi szereplése csak előjátéka volt egy nagyobb akciónak, amelyet a veszedelmes exminiszter indítani szándékozik volt elvbarátai és fegyvertársai ellen. Polónyi ugyanis ki akar lépni a függetlenségi pártból és magával akarja vinni azt a pár hivét is, aki még mindig őt valja politikai eszményképének.

Távirati tudósításunk:

Polónyi kilép.

Wekerle Sándor miniszterelnök ma reggel idegesen fogadta a lapoknak Polónyi támadására vonatkozó közlését, amelyet hivatalosan nem adtak ki. A miniszterelnököt különösen az bántja, hogy egyes kijelentéseit rosszul értelmezték. Polónyi hívei rezerváltan nyilatkoztak a vezér tegnapi beszédéről. Mindenekelőtt be akarják várni, hogy a kiegyezés megszavazását a függetlenségi párt pártkérdéssé teszi-e. Ha pártkérdéssé teszik, úgy Polónyi és hívei kilépnek a függetlenségi pártból, habár egyelőre attól félnek, hogy a kormány kerületeikben harcot indít ellenük.

A horvát helyzet.

Wekerle tegnapi beszéde a horvát koalícióval való végleges szakítást jelenti. Ma egy önálló szerb képviselő hosszas tárgyalásokat folytatott Popovics Vazul képviselővel, amelyeknek az volt a célja, hogy a szerbek és a létesítendő unionista párt egyesüljenek. Több horvát képviselő felajánlotta szolgálatait a bánnak, azzal a feltétellel, ha a látszat kedvéért lemond. A bán azonban erre nem hajlandó. Popo-

vics Dusán szolgálatait fejében a rumai közjegyzőséget kéri, míg Ripicsevics Szvetozár bátyja számára a boszniai püspökséget szeretné kieszközölni. Bizonyos, hogy a báni kormányt és az osztályfőnököket már legközelebb kinevezik.

Őszi divat.

(Párisi level.)

Páris, október 28.

Ugy látszik, most már visszavonhatatlanul, kér lehetetlenül itt az ősz. Délajt még erőlködik a nap, hogy meleg sugarával mosolyogjon le ránk, de este már száll le a köd s barátságatlan, rideg a reggel.

Itt az ősz s teljes pompájában itt az őszi divat. Vége minden ingadozásnak s hogyha végigmegyünk azokon az utcákon, ahol a nagyközönség déli vagy esti sétáját végzi, szinte gyönyörűsége telhetik az ott eléje táruló képben, még a legrészrehajlatlanabb szemlélőnek is. Milyen ruhák s milyen kalapok! Még a kevésbé szép nőnek is szépnek kell lennie ilyen öltözékben, hát az a sok szebbnél szebb asszony, hogy ne lenne igazán gyönyörű.

Igaz, nagy teher a fejen az az óriási kalap, melyen csak úgy leng lobog a sok virág, szalag, toll-dísz. De hát mit meg nem tesz az ember, hogyha a divat parancsolja. Hanem aztán drágák is ezek a kalapok. Egy gyönyörű asszonyka sóhajta jegyezte meg a minap, hogy nyolcvan—száz koronán alól valamire való kalapot nem lehet kapni. Utána jártunk a dolognak és azt tapasztaltuk, hogy lehet olcsóbban is szerezni egészen divatos kalapot, csak a fáradságot nem szabad kímélnünk. Meg kell venni a kalaphoz minden kelléket és vannak olyan ügyes kisebbbrangu divatárusnők, akik olcsó pénzen éppoly szépen megcsinálják a legszebb s legdivatosabb kalapot, mint az a rangos divatárusnő, akinek első sorban a cégét kell megfizetnünk.

Egyebekben pedig a prém jegyében indul meg a téli idény. Mennél értékesebb valamely szőrme, annál divatosabb. A kimonoforma ujtólóg befolyásolja a prémdivatot; lehetővé teszi az igen szép összeállítást csipkével, himzéssel, paszománnyal. Igen szép a selyem reliefhímezés prém alapon.

A fejedelmi szépségű hermelin nagyon alkalmas az új szabásra. Egy igen szép fehér musselin karmantyú például egészen be van vonva hermelinrel, míg a két végén farkrojtocskák lógnak alá. Egy másik karmantyúra öt kis coboly van hosszabban ráillesztve csipke közé. Némelyiknek egészen tasakformája van s felül szalagszorok fogja össze, ahol éppen csak annyi hely van hagyva, hogy a bájos tulajdonos bedughassa apró kezecskéjét. Szalagszorokot különben a legtöbb karmantyúra alkalmaznak. Ennek megvan az az előnye, hogy meleg szalamban ott fogja az ember, mert tudvalevőleg a régen oly mellőzött ruhadarabot a hölgyek most nem hagyják az előszobában, hanem viszik be magokkal. A tavalyi rövidke, keskeny prémyakvédóból az idénre megint dus, nagy galér lett, mely úgy a szépségénél, mint az értékes voltánál fogva, nagy disze az öltözéknek. Aknek van szép bársonyruhája, prémgallérja, karmantyúja, ha ehhez szép kalapot tesz fel, kitelelhet vele s mindenütt, ahol megjelenik, elegáns lesz.

Egyébként több mint bizonyos, hogy a gazdag magyar hölgyek tudják a módját annak, hogyan öltözködjének szépen, anélkül, hogy annyi rengeteg pénzt költsenek, ahogy azt a külföldi divat hölgyek teszik. Ne csak azt tartásuk szem előtt, hogy a ruha teszi az embert, hanem gondoljanak arra, hogy némely emberről valósággal lesir a legszebb ruha is, ha nem tudja azt kellő csinnal, izlés sel viselni.

A botrányparlament részvéte.

A csernovai eset a Reichsrathban.

Megsértették Magyarországot.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, október 30.

Az osztrák képviselőházban ma megbotránkoztató eset történt. A cseh képviselők szóvá tették a csernovai esetet és olyan modorban tárgyalták azt, amely az egész magyar nemzetre sértő. A csehek és osztrákok, akik folyton lamentálnak, hogy a magyar kormány, illetve a magyar parlament uton-utfélen beleavatkozik Ausztria belügyeibe, ma ékes bizonyosságát szolgáltatott annak, hogy Magyarországot császári tartománynak tekintik, amely alá van vetve a Reichsrath határozatainak. És ezt a szemérmertlenséget még tetőzték azzal, hogy a magyar nemzettel szemben védelmükbe vették az „elnyomott nemzetségeket”, amelyek pedig soha szabadabban nem mozoghattak, mint a jelenlegi rendszer alatt, amely sajnos nem tudja elég erélyesen megvédeni a magyarság érdekeit. A gyalázó kifejezések egész áradata hangzott el az osztrák képviselőházban a magyar nemzet ellen, szomorú bizonyosságul annak, hogy a Lajthán tul is észrevették már, mikép a jelenlegi erélytelen és akcióképtelen magyar kormány uralma alatt, könnyen aláaknázhatják a magyar nemzeti államot.

A vakmerő támadás ügyében Visontai Soma ma este már kérdést intézett a belügyminiszterhez, aki ugynevezett „megnyugtató” választ adott, kijelentvén, hogy a kormány tudjani fogja kötelességét. Hogy miképen akarja a magyar kormány az osztrák képviselőházban történeteket megtorolni, arról a félhivatalosok sem emlékeznek meg, mivel úgy látszik, még maga a kormány sincs tisztában a teendővel. Ám bármit szándékoznak is tenni: egy bizonyos, az, hogy ami a Reichsrathban ma történt, teljes negligálása az önálló Magyarországnak, ami különben a jelenlegi körülmények között érthető is. A botrányos esetről alábbi távirati tudósításunk szól:

Az osztrák képviselőház mai ülésén Schillinger és Hrubán cseh képviselők interpellációt intéztek Beck báró miniszterelnökhöz a csernovai véres eset ügyében. Kiemelték, hogy a csendőrök felszólítás nélkül adtak sortűzetet, majd pedig felhívták a miniszterelnököt, hogy tekintettel arra, miszerint az eset a szláv képviselőknek a kiegyezés ügyében elfoglalt álláspontját könnyen befolyásolhatja, tegyen hivatalos jelentést: hogy történt az eset. Ezután a következő kérdést intézték a miniszterelnökhöz:

— Hajlandó-e odahatni, hogy a magyar kormány a nemzetiségekkel szemben gyakorolt baromi kegyetlenségeket végleg becsüntesse?

Az interpellációk után számos gyalázó kifejezés hangzott el a magyarok ellen.

A disznók valóságos torturát végeznek a nemzetiségekkel! Fel kell őket akasztani! — kiáltották.

Majd felállott Zahradni cseh képviselő és azt indítványozta, hogy foglalják jegyzőkönyvbe, miszerint a Reichsrath legmélyebben sajnálja a Csernován történeteket.

és sajnálja az összes magyarországi nemzetiségieket, amelyek a magyarok nyűgét kénytelenek hordani.

Az elnök erre kijelentette, hogy a kérelmet nem teljesítheti, mert a jegyzőkönyv már le van zárva, de a maga részéről szintén részvétet érez a csernovai vérengzés áldozatai iránt.

A Reichsrathban történeteket szóvá tették a koalíciós pártok ma délutáni értekezletén. Az ügyben Visontai Soma szólt fel és megbotránkozásának adott kifejezést, hogy a cseh és a morva képviselők elferdített jelentések alapján interpelláció tárgyává tették az esetet, az osztrák képviselőház elnöke pedig nemcsak hogy nem tiltakozott az interpellációk ellen, sőt részvétet fejezte ki az áldozatok iránt. Visontai ebben a nemzetközi jog flagrns megsértését látja, a mely ellen sürgősen tenni kell.

Ugron Gábor elnök szerint a kérdést nem lehet tanácskozás tárgyává tenni, amíg a Reichsrathban történetekről a valódi tényállást magában foglaló jelentés meg nem érkezik. Kétségtelen, hogy türethetetlen állapot, Ausztriának a magyar belügyekbe való avatkozása és gyáva-ság volna a magyar kormány részéről, ha ezt eltűrné. Abban, hogy az osztrák képviselőház elnöke részvétet fejezte ki, nem lát sérelmet, mert mi is részvétet érzünk az áldozatok iránt. Bizik a kormányban, amely bizonyára tudni fogja a teendőket.

Andrássy Gyula gróf erre kijelentette, hogy a magyar kormány tudni fogja kötelességét a Reichsrathban történetekkel szemben.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Csütörtök: Valjunk el, vigjáték. Erdődi Sari vendéglőléptével. (Bérlés A.)

Péntek: Delután: Sziklához láncolt királykisasszony, szimű. Este: A cserkeszleány, operette. Bemutató előadás. (Bérlés B.)

Szombat: A cserkeszleány, operette. (Bérlés C.)

* Erdődi Sarolta fellépte. *Ohnet* alaposan agyonjátszott darabjában, A vasgyáros Claire szerepében mutatkozott be ma az aradi közönségnek egy fiatal aradi urihölgy, akinek ez volt első színpadi próbálkozása. Erdődi Saroltát a közönség rokonszenvesen fogadta, s a mai est külsőségei is amellet szólnak, hogy a mai bemutatkozás egy értékes tehetség első, habár még nem egészen határozott szárnybontása volt. Erdődi Sarolta mai játéka ugyan magán viselte a lámpaláz és az elfogultság félre nem magyarázható jeleit, de azért egyes jelenésekben mindenki konstatalhatta, hogy a fiatal művésznőnek igaz és természetes hangjai vannak s hogy szerepét nagy intelligenciával és gondossággal igyekezett kidolgozni. A színpadi debut-knek mindig problematikus az értékük, mert hiszen képtelenség ítéletet mondani arról, aki kénytelen a lámpalázzal való küzdelem folytán sok művészi szempontot elejteni. Mégis a mai bemutatkozás arra vallott, hogy Erdődi Sarolta még hasznavehető tagja lesz a magyar színháznak s ha a kezdet nehézségein tulteszi magát, még sok siker vár reá. A bemutatkozás egyébként sok tapsot hozott a fiatal művésznőnek, aki nehéz szerepének egyes jeleneteit ugyan elejtette, de viszont egyes jelenetekben mély és erős hatást váltott ki a közönségből. A többi szereplők a rendesek voltak.

Levél Carnegienek.

Carnegie egy millió dollárt adott a magyar feminista mozgalom céljaira.

Uram,
Akinek annyi milliója van,
Ont köszönti most ez a verses ének,
Uram, dicsőség az On nagy nevének;
On szereti a nőt emancipálva,
Es felvilágosítást ad neki,
Ugy szerepel, miként a nők barátja,
De ezt oly gyakran sötétben teszi.

Am most az egyszer a dolog világos,
A nőkért On ma milliókat áldoz,
A magyar nőknél megesett a lelke,
(A hungarát tán nagyon megszerette)
Es küldött pénzt, töméntelen, sokat,
A nőkért nem sok semmi áldozat,
Hogy ne üldözze őket a Boda,
S viszont, hogy Greén ne hunyhasson szemet,
A szív szegény, ne szenvedjen soha,
Es szerethessen engem, ki szeret,
Egyszóval, hogy terjesszék szerteszét,
A feminizmus átkos ördögét,
Más szóval, hogy megoldják végre hát
Nálunk is már a női problémát.

Uram,
Akinek annyi milliója van,
S kit most e sorok rímekbe köszöntnek,
Hibás uton jár, ezt én mondom Onnek,
Erti, Uram, ezt mondom Onnek én,
Ki már a női problema terén
Szerzett egynéhány tapasztalatot,
S ha meg nem sértem Ont, nagy Carnegie,
Ki pénzszerzésben legnagyobb zseni,
Egy jó tanácsdal tán szolgálhatok:

Ha Ont a magyar női kérdés bántja,
Es mint a nőknek közismert barátja
Segíteni akar egy kissé rajtuk,
A pénzt mi, mondom, büszkén elfogadjuk,
De Ontól pénzt nálunk más célra várnak:

— Uram, ha épen nincs egyébre gondja,
A milliót küldje el *hozománynak*
S a női kérdés rögtön meg van oldva.

Mákvirág.

Nincs béke!

Az orvosok nem engednek.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 30.

Az aradi munkásbiztosító pénztár igazgatósága ma este *Cukor* László elnökletével tartott ülésében tárgyalta az orvosszövetség átiratát, mely válasz az igazgatóságnak az orvosválasztás kérdésében elfoglalt álláspontjára. Az orvosszövetség átirata a következő:

A korlátlan szabad orvosválasztásnak javaslatba hozott módját *el nem fogadjuk* és eredeti álláspontunkhoz: a három kerületre való beosztáshoz ragaszkodunk. Tesszük ezt úgy a betegek, mint az orvosok érdekében. Hiszen ezen kerületekre való beosztás mellett is nyolc—tiz orvos közül fognak a betegek választhatni. Nagyon kevés vidéki városban áll egyáltalán ennyi orvos az egész közönségnek rendelkezésére.

A pénztári orvosok díjazását illetőleg a munkásbiztosító pénztár azon ajánlatát, hogy a járulékbévételeinek huszonöt százalékát ajánlja föl mint legmagasabb összeget, el nem fogadjuk, miután az orvosok működésük díjazását akarják megkapni és ennek kiszámítása csakis az orvosilag ellátandó tagok száma szerint történhetik. Tekintve

azonban, hogy belátjuk azt, miszerint a pénztár egy átmeneti időszakban van és nehogy azon szemrehányással illethesse-nek, hogy ezen rendezetlen állapotot akarjuk kihasználni, — azon idők, amíg a végleges rendezés és a cenzusok szerinti díjszabás életbe lép, — az egyes tagok utáni hat koronás és a családtagokat illető kilenc koronás tagonkénti díjazásra szorítkozunk és ideiglenesen a tagonkénti magasabb díjazástól elállunk, de már most kijelentjük, hogy a pénztár végleges megalakulása után a már beküldött díjszabásunkat fentartjuk.

Az igazgatóság ülésén hosszú és beható vita tárgyává tették az orvosszövetség átiratát, melyvel kapcsolatban több indítvány hangzott el. *Adler* Andor és *Buday* Gyula teljesíthetetleneknek tartják az orvosok követeléseit és azt indítványozzák, hogy a pénztár betegeivel szemben a törvény által előírt kártalanítási módszert alkalmazza, vagyis az elmaradt gyógykezelés fejében a tagok kétszeres táppénzt kapjanak, a tagok beteg családtagjait pedig a hatósági orvosok gyógykezeljék.

Reisinger Sándor a mérsékelt orvosi követelések megadása mellett szólal fel. Indítványozza, hogy a pénztár november elsejétől fizessen az orvosoknak 6 koronát tagonként és léptesse életbe a kerületi szabad orvosválasztást.

Az igazgatóság az indítványok megvitatása után felhatalmazást adott *Reisinger* Sándornak, hogy holnap délelőtt folytasson tárgyalásokat az orvosszövetséggel a korlátlan szabad orvosválasztás és a tagonként 6 korona honorárium alapján. Az igazgatóság egyben felhatalmazást adott az elnöknek, hogyha a tárgyalások holnap sem járnának eredménnyel, *Andrássy* Gyula gróf belügyminisztertől és *Károlyi* Gyula gróf főispántól hatósági orvosok kirendelését kérje és gondoskodjék a kétszeres táppénz kiutalványozásáról.

Kifosztott aradi ügyvéd.

A sipisták kezében.

Vasuti kaland.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 30.

Az utazó hamiskártyások ravasz fogásainak áldozata lett tegnapelőtt egy előkelő aradi ügyvéd. A kellemetlen kaland, amelyben része volt, alapos tanulsággal szolgálhat azoknak, akik ismeretlen egyénekkal ülnek le játszani utazás közben. Magáról az esetről az alábbi tudósítást adjuk:

A szóbanforgó előkelő aradi ügyvéd tegnapelőtt Budapestről Aradra utaztában a gyorsvonat egy második osztályu kocsjában foglalt helyet. A fülkében rajta kívül még két igen elegánsan öltözött ur ült. Az ügyvéd, hogy az ut unalmát elűzze, beszélgetésbe elegyedett a két urral.

A beszélgetés, igen természetesen, a politika körül forgott. A két idegen ur igen talpraesetten és nagy szakértelemmel beszélt a tárgyról, úgy, hogy az ügyvéd rögtön megsejditte bennük az intel igens urimbereket. Hosszasabb beszélgetés után az egyik ur nagyot ásított és hirtelen fordulattal a következő ajánlatot tette:

— Uraim, talán akadna valamelyiküknél egy játszma kártya, hogy agyonüssük az időt!

— Hogyne! — felelt a másik ur. Én ha utazni megyek, mindig viszek magammal egy pakli kártyát!

Ezzel már el is határozták, hogy játszani fognak. A két ur bemutatkozott egymásnak, azután mindkettő azután mindkettő bemutatkozott az ügyvédnek is. Azután leültek játszani. A játék eleinte váltakozó szerencsével folyt, később azonban az ügyvéd szerencsése lehatnyatlott. Vesztett, vesztett és egyre vesztett. A veszteségnek pedig megvan az a különös természete, hogy ingerli a veszítő felet. Az ügyvéd is „futott a pénze után“, de igyekezetét egyáltalában nem koronázta siker. Mikor a gyorsvonat Arad határában járt, akkorra már közel ezer korona volt az ügyvéd vesztesége. Mivel pedig az ember rendszerint későn jut reá, hogy voltaképpen mit kellett volna tennie, az ügyvéd is csak ekkor kelt fel s megköszönve partnereinek az élvezetet, kiment a kocsifolyosójára cigarettázni. A vonat eközben berobogott az aradi állomásra.

Az ügyvéd kártyapartnerei feltűnő sietséggel ugrottak le a kocsiról, anélkül, hogy az ügyvédtől köszöntötték volna. Ez a nagy sietség feltűnt a kifosztott embernek, akinek csak most ötlött eszébe, hogy hátha hamis játékosokkal volt dolga. Viasszaidézte emlékezetébe a játék részletét s tényleg rájött, hogy a tetemes összeget sipistáknak adta le.

Az ügyvéd azonnal jelentést tett az esetről az aradi rendőrségnél, amely meg is indította a nyomozást, még pedig olyan sikerrel, hogy az egyik teitest már a tegnapi nap folyamán sikerült letartóztatni. A derék urat Krecs Lajosnak hívják, rendszerint utazónak adja ki magát s már egy ízben volt némi kellemetlensége az aradi rendőrséggel. Ő helyette ugyanis egy másik utazót gyanúsítottak meg akkortájt hamis kártyázással s ez a meggyanusított az *Aradi Közlöny* hasábjain nyilatkozott Krecs Lajos ellen, akit mint notórius sipistát ismernek országszerte. Krecs már többször volt büntetve s az aradi rendőrség megtalálta a bűnügyi fényképalbumban az arcképét is.

Krecs Lajos kihallgatása során egyideig tagadott, de az ügyvéddel való szembesítése alkalmából olyan ellentmondásokba bonyolódott, hogy lehetetlen volt tovább tagadnia. Beismerte, hogy egy Mezei János nevű társával összejátszva fosztotta ki az ügyvédt. Mezeivel már régóta működnek együtt s csak azért mutatkoztak be egymásnak a vasuti fülkében, hogy az ügyvédt félrevezessék. Krecs Lajost letartóztatták.

A rendőrség táviratilag értesítette az esetről a budapesti főkapitányságot, ahonnan ma megküldték mindkét hamisjátékos arcképét, ujjlenyomatát és büntetési lapját. Mezei János kézrekerítése érdekében a rendőrség széleskörű nyomozást folytat.

HIREK.

Vészi kivándorol.

— Az *Aradi Közlöny* távirati értesítése. —

Arad, október 30.

A magyar publicisták egyik legerősebb talentuma, akinek ragyogó pályafutását megakasztotta egy balul sikerült politikai állásfoglalás, — kivándorol. Vészi József, a Fejérváry-kormány sajtóirodájának főnöke, a *Budapesti Napló* egykori szerkesztője, akinek vezércikkei, — jó, vagy rossz ügy szolgáltatában, — de mindig a publicisztika remekel közé tartoztak, a közel jövőben elhagyja Magyarországot s *Berlinbe költözik*, ahol tovább is szolgálni fogja a magyarság érdekeit, a melyeket mindig szolgált, vagy legalább is szolgálni vélt.

Vészi József kivándorlásával kapcsolatban a magyar sajtóirodalomnak másik eseménye is

van. A Budapesti Napló, amelynek háta mögött eddig ott állott Vészi, akinek összeköttetései és tapasztalatai nagy hasznára voltak a vállalatnak, — uj kézbe kerül. Megveszi Pályi Ede, a *Magyar Szó* közismert szerkesztője, akinek neve ugyan e éggé ismeretes, de inkább rossz, mint jó oldalról. A Budapesti Napló már régóta küzd anyagi nehézségekkel s a hivatalos lap kisbetűs oldalain igen gyakran árverési hirdelmények is közhírül adták, hogy lapot csinálni nem a legjobb üzlet, különösen ellenzéki lapot, amelynek nem jut a százezres pauszálék. A lapvételben különösen az a meglepő, hogy Pályi Ede maga is szerény anyagi viszonyok között élő ember s a sajtókörökben nem tudják megmagyarázni, honnan szerzett pénzt az új vállalkozáshoz. Valószínű, hogy a radikális párt áll a lapvétel mögött, annál inkább, mert ez a párt különben is foglalkozott egy lap alapításának eszméjével.

— A király. Bécsből jelentik, hogy a király állapota teljesen jobbra fordult és a gyógyulás most már állandóvá vált.

— A trónörökös Keszthelyen. Keszthelyről jelentik: Ferenc Ferdinánd főherceg nejével ma reggel 7 órakor Keszthelyre érkezett báró *Baumerskirchen* százados, szárnysegédje kíséretében. *Festetich* Tasziló gróf és neje, *Hamilton* Mária hercegnő és György fiuk magyar díszkocsikon mentek a főhercegi pár elé, akikkel azután a városon keresztül a kastélyba hajtottak. A város fel van lobogóva. A gazdasági akadémia hallgatói és az iskolák tanulói az utcán sorfalat álltak és a főhercegi párt lelkes óvációkban részesítették. Ma a közeli Vörsre fácánvadászatra rándult a főherceg, holnap pedig a keszthelyi meleggát mellett fog vadászni. A főherceg holnapután elutazik és a jövő hó elején ismét Keszthelyre érkezik. A vadászterületeken már hetek óta nagy előkészületeket tettek és sok kilométernyi hosszúságban őrizték, nehogy a fácánok addig elszeljenek, míg a főherceg ideérkezik.

— Moltke felebbez. Berlinből jelentik, hogy *Moltke* Kunó gróf a Harden pörben hozott ítélet ellen fölebbezést jelent be, mielőtt az ítélet és annak indokolása ügyvédje kezébe jut.

— Uj törzsorvos. Az aradi helyőrség egészségügyi szolgálatában nevezetes változás esett, a mely egyben egy rokonszenvet keltett előléptetéssel van kapcsolatban. A hadsereg orvosi karában ez évi novembertől kezdve hat új törzsorvosi állást rendszeresítették, a melyek egyike az aradi cs. és kir. csapatkórházhoz jutott, amelynél ezentúl két törzsorvos fog működni. Az új törzsorvosi állásra *Leichtmann* Miksa dr. cs. és kir. 33. gyalogezredből ezredorvost neveztek ki. *Leichtmann* Miksa dr. nemcsak a katonai köröknek becsült tagja, de az aradi polgári társaságok között is általános rokonszenven és szeretetben áll s kinevezését mind a két rétegben szinte örömmel köszöntik.

— Felrobbant ház. *Lipcsé*-ből táviratozzák: Délután 5 órakor a *Mebelstrassen* borzasztó gázrobbanás történt. Egy ház teteje a levegőbe röpült és lezuhanásakor áttörte a ház két emeletét. 9 óráig nyolc többé-kevésbé súlyosan sebesültet huztak ki a romok alól. Egy egyéves gyermeket holtan találtak meg. Hogy még többen estek-e áldozatául a szerencsétlenségnek, eddig még nem lehetett megállapítani.

— Halottak napja a Kossuth-asztaltársaságban. Az aradi Kossuth-asztaltársaság holnap este 8 órakor elhunyt tagjai emlékének tiszteletére kegyeletos gyűlést tart, melyre az elnökség a társaság tagjait ezuton is meghívja.

— Esküvő. Szép ünnepély folyt le 29-én Világoson, ebesfalvi Török Árpád kir. közjegyző házában. Fényes keretben kötött két előkelő aradmegei család sarja frigyét: talpai Kabdebó István aradmegei nagybirtokos, megyebizottsági tag, özv. talpai Kabdebó Kálmán szül. seprősi Czárán Ilona fia esküdtött örök hűséget ebesfalvi Török Árpád kir. közjegyző és felsőteszéri Hoffbauer Pirocska leányának. A polgári esketést Faragó István világosi főszolgabíró végezte, az egyházi szertartás pedig a világosi kegyuri templomban folyt le. Násznagyok voltak baracházi Kabdebó Géza huszárezredes és világosvári Bohus Lajos báró nagybirtokos, a főrendiház örökös tagja. A *Dániel* Péter botosvőfény által vezetett nászmenetben a következő párok vettek részt: Faragó Istvánné — Bogdánffy Béla, Hoffbauer Zsigmondné — Hoffbauer Péter, Török Zoltánné — Török Márton, Jouneszku Istvánné — Bayer György, Török Mártonné — Török János, Valerian Józsefné — Hoffbauer János, Bogdánffy Béláné — Faragó István, Hoffbauer Olga — Valerian József, Balázs Istvánné — Csiky János, Hoffbauer Péterné — Czárán Márton, Fonyó Lászlóné — Csiky Viktor, báró Bohus Lajosné — Kabdebó Géza, báró Bohus Julia — Jakabffy Lajos, Kabdebó Margit — Tóthfalussi Uzor, Kugler Lala — Kabdebó János, Balás Médi — Kabdebó Miklós, Valerian Stefi — Jakabffy Gyula, Mayerhoffer Ilona — Török Lajos, Németh Gabi — Hoffbauer Béla, Madarász Sárika — Kabdebó Antal dr., Vertán Margit — Bayer Gyula, Török Lily — Bohus István báró, Hoffbauer Ilona — Baross Zsigmond dr., Török Ella — Valerian Babi, Török Árpádné — Bohus Lajos báró, Kabdebó Kálmán — a vőlegényvel, Török Árpád — a menyasszonnyal. Az esküvőt fényes ebéd követte, mely után a fiatal pár a vőlegény talpai birtokára utazott.

— Egy város pusztulása. Borzalmas szerencsétlenséget jelentenek Afganisztánból, ahol Gartaga város földrengés következtében rombadőlt és maga alá temette mintegy 20.000 főnyi lakosát, akik közül csupán a polgármester menekülhetett meg.

— Botrány egy mulatóban. Budapesti tudósítónk jelenti: Tegnapi este nagy botrány történt a Casino de Paris című mulatóban. Egy fiatal jogász, aki nagy társaságban mulatott egy szeparéban, odament a szomszédban ülő *Magyar* Kozsa Ferenc földbirtokos és *Kausser* Jenő műépítész asztalához és sértően kérdőre vonta őket, sőt Kausert meg is lökte, mert Magyar és Kausser állítólag fixirozták őt. Kausser nem tűrte el a sértéseket, hanem felugrott és arcul ütötte a jogászt, aki erre eltávozott az asztaltól. Később egy *Lázár* Pál nevű jogász barátjával tért vissza. *Lázár* kikötött Magyarival és Kausserrel, de a harcias természetű Kausser őt is arculvágta és ellökte az asztaltól. A jogászok mégis újra verekedést akartak kezdeni, mire a mulató felháborodott vendégei azt követelték, hogy a szangvinikus fiatal embereket kísérjék be. Ezek látván, hogy a dolog nem tréfa többé, becsületszavukra kijelentették, hogy félórán belül a Casino helyiségéből távoznak és eme fogadalmuknak eleget téve, hirtelen el is vonultak.

— Halálozás. *Csaballa* József, nyugalmazott világosi járási szolgabírói irnok, f. hó 27-én, 64 éves korában meghalt. Halálát kiterjedt rokonság gyászolja. Az elhunyt temetése ma délután volt a világosi temetőben.

Özv. *Lenkey* Györgyné, szül. *Telek* Terézia ma reggel meghalt. Temetése holnap, csütörtökön lesz.

— A Kölcsey egyesület felolvasása november 5-ikén délután 5 órakor a városháza nagyteremben lesz. *Krenner* Miklós dr. az egyesület új alelnöke fogja megnyitni annak a kapcsolatnak az ismertetésével, mely a kor küzdő eszméi és a Kölcsey-egyesület törekvései közt van. *Wagner* János természettudományi előadását veti tett képekkel és fekete táblán készülő rajzokkal fogja hatásosabbá tenni. Nagy érdeklődésre számíthat a következő pont is. *Somogyi* Gyula dr. fogja igazolni, hogy az ember csakugyan szívesen tér vissza első szerelméhez: költeményeiből fog néhányat felolvasni. A tartalmas műsor

száronponta *Marsits* Rozina, a temesvári Arany János társaság tagjának felolvasása lesz. Az Aradon is nagy népszerűségnek örvendő felsőbb leányiskolai igazgató *A gyermek* pszichológiai és társadalmi jelentőségét fogja fejtegetni. Az egyesület tagjai már a felolvasásra is használhatják a titkári helyiségben kapható igazolványukat. Akik nem tagok, péntektől a könyvkereskedésekben, kedden a felolvasás előtt a pénztárnál 80 fillérért válthatnak belépti jegyet.

— A temesi háborúság. *Hofbauer* Árpád, volt temesmegyei jegyző tudvalegőleg kibékült *Joanovich* Sándor temesi alispánnal és eilene hangoztatott vádjait visszavonta. A pörök azonban ennek dacára folynak *Hofbauer* ellen, aki így most cseberből vederbe került, mert bár vádjait visszavonta, mégis a vádlottak padjára kerül. Az így sikeresen sarokba szorított *Hofbauer* ellen *Joanovich* zsarolás miatt is tett feljelentést. A vádlevél szerint ugyanis *Hofbauer* azt üzenté az alispánnak, hogyha állást ad neki, úgy nem jelenteti meg rópiratát. A temesvári törvényszék vádtanácsa ma a vádlevél alapján vád alá helyezte *Hofbauert*.

— A vértanuk emléke egy amerikai templomban. Amerikai magyar lap írja a következő hírt: A New-Jersey állambeli Newarkon a magyarok október hatodiki gyászünnepélyre készülődtek, amit a rendezőség körlevélben tudatott a magyarsággal. Ezeket a körleveleket olvasgatva tértek haza a St. James templom közelében levő drótygyár magyar muakásai, a mikor egyet közülük megszólított a nevezett templom papja, *Coody* plébános. Honfitársaink a pap kérdéskérdéseire elmondták, hogy a kezükben levő körlevél tulajdonképpen meghívó az október hatodiki gyászünnepélyre és elmondták mindjárt azt is, hogy mi az ünnep jelentősége, beszéltek a plébánosnak az aradi tizenháromról. Ez október hatodikán, vasárnap, az angol templomban az angol pap az angol híveknek tartott szent beszédjében a magyarok hazaszeretetről és az aradi tizenhárom vértanuról szólott.

— Összelopkodott millió. *Münchenből* táviratozták: Az itteni rendőrség letartóztatta *Carlsson* állítólagos író, aki *Ephrussiné* asszonytól elloptott Wiesbadenben egy brilliáns függőt, amelynek tizenegyezer korona az értéke. A tolvajnál azonkívül mintegy ö vanezer koronát érő ékszer volt. Kiderült, hogy ebben az esztendőben egy milliót lopkodott össze. Folyton a legelőkelőbb társaságban forgott. *Olaf Carlsson* huszonöt éves, a svédországi Malmöben született, azelőtt kőműves, majd kávéházi markőr volt. Már néhányszor elítélték, a többi közt Triestben is. Ott grófként szerepelt és zsákmányából nagyon értékes ékszerdarabokkal ajándékozott meg egy orfeuménekesnőt, aki a szeretője volt.

— Megérdemel huszonötöt. Egy pénztintézet igazgatója jubilált a minapában. Direktorságának huszonötös évfordulóját ünnepelte. A nagy nap délelőttjén tisztelegtek nála a tisztviselők. A küldöttség szája pompás hasonlatot kanyarított erre az alkalomra, de az úgy egy kissé fonákul fura beállításba került, mert alkalmazott használta a felebbvalójával szemben. Neheztelés nem származott belőle, csak jóízű hahotázás. Szólt pedig a beszéd imígyen:

— Nagyságos igazgató ur! Szívünk egész melegevel köszöntjük önt az egészségben és becsületben megért évforduló alkalmából. Tudom azt, hogy nagyságod a hivatalban sem kedveli a sok beszédet, röviden csak egy anekdotát mondok el. A fokosok fénykorában derésre huztak egy patvaristát, amiért mulatozásával megzavarta az éjszakai csendességet. Az ifju legény panasszal ment az alispánhoz, aki ezt felelte neki:

— Erős, derék szál gyerek vagy te, öcsém, kibírsz még huszonötöt.

Es újból derésre huzták. — Mi is azt mondjuk ma, hogy huszonöt év . . . oda se neki! Kibir nagyságod még huszonötöt.

— Tanítók eskütétele. A világosi járás gör. kel. tanítói folyó évi november 4-én teszik le az esküt, a járási főszolgabíró kezébe.

— Köszönetnyilvánítás. *Kabdebo* István Talpásról az agg szegény és dologképtelen honvédek részére három és fél kiló szivarvéget küldött. Az aradi 1848/49 es honvédegy-let nem mulaszthatja el, hogy ezúton is a leghálásabb köszönetét nyilvánítsa a szíves adományért. *Simay* István egyll. elnök, *May Soma* jegyző.

— Kivándorlók figyelmébe. *Green* Nándor tb. főkapitány ma egy hirdetőményt adott ki, amelyben figyelmezteti a közönséget, hogy ne üljön föl az északamerikai egyesült államok kivándorlása csábító ügynököknek, mert azok félrevezetik az embereket. Az ügynökök által kínált föld ugyanis már nagyon ki van zsákmányolva és már több telepes volt kénytelen az ott megvásárolt telepét elhagyni, mert megélhetését nem tudta másként biztosítani.

— Jótékonyág. A *Götz* család számára újbabban *Cz. Trauttenberg* Frigyesné adományozott 10 K.-nyi összeget. A nagylelkű adományt rendelkezési helyére juttattuk.

— A hü feleség. Kézdivásárhelyről jelentik: *Kelemen* István jómódu földmives október 28 én Markosfalván meghalt. Felesége, kivel hosszú időn át boldogságban élt, annyira szívére vette férje halálát, hogy férje holttalja mellett összerogyott és szívvelhűdésben meghalt.

— Nász az *Ottenberg* családban című hírnökbe tévedés csúszott be, amennyiben a templomban nem a szüpadai énekhar, hanem a *Máv. dalegylet* énekelte el nagy hatással a *Lohengrin* nászindulóját

— Kitüntetések. *Schultes* Ágost Szinye Lipóci „Salvator” Forrás Vállalatát a pécsi országos kiállításán az állami aranyéremmel, továbbá az egészségügyi kiállításán Lembergben elismerő oklevéllel s a *Nencki* Marcell tanár aranyérmével tüntették ki.

— *Schratt* Katalin, a bécsi nagy művész 2 év előtt Pesten a Bristol-szállóban megszállva érdeklődött a magyar nemzeti specialitások iránt. Többek közt legelőbbben megemlítették neki az Álföldi fehérkeresztes sósorszesz csadhatású háziszert. Megpróbálván ezt, ennek hatása meglepte őt s azóta sohasem hiányzik ezen üdvös háziszert még az Ischl mellett fekvő *Felicitás* villájából sem.

— A virág a legrégebb idő óta a legkedvesebb ajándékok egyike. Kellemes illatát egyformán szereti öreg és fiatal. De épen itt mutatkozik le inkább az élet mulandósága. Hamarosan elnyolnak, elhervadnak és amit még előbb szeretettel ápolunk, kíméletlenül eldobjuk. A *Sarg-féle* átlátszó és toalette kern *glíce rin szappan* használata, amelyek legfinomabb és legtartósabb francia virágillatokkal vannak parfümözve, (áttitva) azonkívül, hogy az arcot fehérten és üdén tartják, még állandóan a virágok kellemes illatára is emlékeztetnek. Izléses kiállításuknál fogva főleg a hö'gyek körében nagy keresletnek örvend.

— *Rovarper*, bolhak, tegyek, poloskak, svábo ellen leghatásosabb *Vojtek* és *Weiszna*. 20)

TORVÉNYKEZÉS.

A hercegnő és férje.

— Az *Aradi Közlöny* távirati értesülése. —

Arad, október 30.

Ez év elején nagy port vert fel az a bűnvádi feljelentés, amelyben *Odescalchi* Alinka hercegnő a töle különváltan élő és vele válópörben álló férjét, *Kövé* Gusztáv földbirtokost és ennek ügyvédjét dr. *Keller* István orsz. képviselőt hamis tanúzásra való felbujtással vádolta. A hercegnő ugyanis feljelentette a rendőrségen férjét, hogy ez az *Amazon* utca 6—8. számú házban *Kovács* Gusztáv és neje hamis néven bejelentve egy félvilági nővel mint feleségével élt együtt.

Ezen kihágási eljárás során *Kövé* Gusztáv ügyvédjének tanácsára 100 koronával megvesztegette a nevezett ház házmesterét, hogy ügyében hamisan valljon. Ezen vallomás alapján

aztán *Kövé* Gusztáv a kihágás vádja alól fel is mentetett. A lefolytatott nyomozás során több tanu vallomásával beigazolást nyert, hogy a házmester tényleg hamisan vallott s hogy ezen vallomását megvesztegetés folytán tette.

Az ügyészség úgy *Kövé* Gusztávval, mint *Keller* Istvánnal szemben vállalta a vádat s a bíróság megkeresésére a képviselőház *Keller* István dr. mentelmi jogát felfüggesztette. Ebben a bűnygyben *Kürti* járásbíró a tárgyalást a mai napra tűzte ki s erre a feleken kívül tizennégy tanu idézett be. A 11 órára kitűzött tárgyalást azonban nem lehetett megtartani, mert a kézbesítő jelentés szerint az egyik vádlott *Kövé* Gusztáv külföldre utazott, ahonnan csak hónapok múlva tér vissza.

SCOTT-féle Emulsió

rendkívül erősítő hatással van az egész szervezetre, gyógyítja és erősíti a tüdőt.

Köhögést és meghűlést

bármily makacs és hosszadalmas is legyen az, a SCOTT-féle Emulsió gyorsan megszüntet. Még a sorvadásos betegeknek is könnyebbülést szerez a SCOTT-féle Emulsió, feltéve, hogy idejekorán használják, mely esetben állandó, tartós gyógyulást eredményez. 3895

Az emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halaszt — kérjük figyelembe venni.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér.

Kapható a gyógyszertárakban.

KOZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az *Aradi Közlöny* távirati tudósítása. —

Budapest, október 30.

Kínálat és vételkedv csekély. Elkelt 15,000 méter-mázsza tartott áron. Amerika $\frac{1}{2}$ magasabb. Az árak 50 kilónként számolva:

	Déli árlat	5 órai árlat
Buza áprilisra . . .	12.46 — 2.47	12.49 — 12.50
Zab áprilisra . . .	8.49 — 8.50	8.48 — 8.49
Rozs áprilisra . . .	11.85 — 11.86	11.89 — 11.70
Tengeri májusra . . .	7.14 — 7.15	7.15 — 7.16

Zárul 5 órakor.

Oszták hitelrészvény	630 50
Magyar hitelrészvény	741,50
Déli vasut	146.—

IDEGENEK ARADON.

— Október 30. —

Központi szálloda, *Stein* Emil birtokos Temesvár. — *Naschitz* Ignác birtokos Temesvár. — *Miklós* Jenő igazgató Budapest. — *Löw*heim gép. mérnök Budapest. — *Görtz* Odön intéző Mezőhegyes. — *Scheer* Ede kereskedő N.-Halmagy. — *Reisner* Dávid kereskedő Algyest. — *Reisner* Imre kereskedő Algyest. — *Seidner* Márton fakereskedő Soborsin. — *Dárdos* Ede bizt. felügyelő Budapest. — *Steinitzer* Vince festőművész Budapest. — *Beck* József kereskedő Budapest. — *Vámosser* Gyula utazó Budapest. — *Békés* Adolf utazó Budapest. — *Ballassa* Samu utazó Bécs. — *Vermes* Miksa utazó Budapest. — *Dénes* Lajos utazó Budapest. — *Senfner* Károly utazó Bécs. — *Kemény* Ignác utazó Bécs. — *Grünfeld* Adolf utazó Bécs. — *Márkus* Samu utazó Bécs. — *Herz* Emil utazó Bécs. — *Reichard* Emil utazó Bécs. — *Bratter* Sándor utazó Prosnitz. — *Adler* Gusztáv utazó Bécs. — *Rehack* József utazó Bécs. — *Hoffman* Jakab utazó Budapest. — *Deutsch* Izák utazó Budapest. — *Dónáth* Jézsef utazó Budapest. — *Lusztig* Károly utazó Budapest. — *Schmalz* Vilmos utazó Budapest. — *Hallon* Gyula utazó Budapest. — *Róna* Ignác utazó Budapest. — *Lefkovits* Simon utazó Budapest. — *Fáy* Ignác dr. orvos Temesvár.

Fehér Kereszt-szálloda. *Szabó* István orsz. gyűlési képviselő és neje Győr. — *Kishalmi* Ferenc és családja Uj Szt. Anna. — *Borbély* Endre birtokos

Lechner és Fleischer

Arad, Szabadság-tér 17.

Aradvárosi és megyei telefon 475. szám.

és családja Zám. — Barta Györgyné ügyvéd neje és leánya Baja. — Sztojanovits István birtokos és családja Zenta. — Pósa Antal gazdálkodó és neje Zirc. — Szóke Alfréd lelkes Zirc. — Asztalos Viktor lelkes Zirc. — Kóbe'a József igazgató Veszprém. — Deutsch Herman kereskedő Mósos. — Lipoveczky József kisbirtokos B.-Csaba. — Dohány Sándor mérnök Kaposvár. — Sulyok Lajos bérlet és családja Kószeg. — Szvoboda Károly főfelügyelő és neje Nyitra. — Telegdi Sándor birtokos és fiai Sühelmed. — Kelen Hugó grófvezető Fiume. — Rohács Péter hivatalnok és neje Szeged. — Fodor Iván hivatalnok és családja Szeged. — Juhász Dezső gazdasági Püspökladány. — German Sándor szállodás és családja Sarajevó. — Blau Vilmos szállító Temesvár. — Kádár Oszkár iparos Debrecen. — Pfeifer Izso kereskedő B.-Gyula. — Neufeld Gusztáv kereskedő B.-Gyula. — Zsoldos Lajos üzletvezető Algyógy. — Grosszman D. utazó Budapest. — Hölzl József utazó Budapest. — Beretvás Aladár utazó Budapest. — Polgár Bertalan utazó Budapest. — Várnay Jenő utazó Budapest. — Fenyő Imre utazó Budapest. — Freund Simon utazó Budapest. — Grünvald Arnold utazó Bécs. — Radó József utazó Bécs. — Volfenberg Hugó utazó Berlin. — Groszmann Dávid utazó Miskolc. — Varga Károly utazó Debrecen. — Hegedüs Emil utazó Temesvár. **Vass szálloda.** Blau Mór utazó Budapest. — Krause Emil utazó Budapest. — Szentlélek E. birtokos P.-György. — Schwartz Béla kereskedő Szeged. — Tolnai Jenő kereskedő Szeged. — Szatmári Kálmán kereskedő Szeged. — Jónás Odön kereskedő Budapest. — Szigethy Béla mészáros Jászapati. — Szemző Jenő hivatalnok Hatvan. — Jónás Odön utazó Belovár. — Weisz H. utazó Budapest. — Hermann Béla ügyvéd Dárda. — Szeiner János kereskedő Hunyad. — Sarkadi Elek építész Elek. — Wertheimer J. utazó Budapest. — Welesz Dávid kereskedő Bánhegyes. — Oppenheim M. kereskedő Nagyvárad.

Steckenpferd-Liliumtej-szappan

Bergmann és Társa Dresden és Teschen a/E., volt és marad a naponként beérkező elismerő levelek szerint a leghatásosabb gyógyszerpattánások ellen. A bőrt állandóan finoman puhán tartja és rózsaszínű teint ad neki. Darabja 80 fillérért kapható a gyógyszertárakban, drogueriákban, illatszerekkereskedésekben és borbélyüzletekben. 1045

Nemzeti Színház.

A) bérlet. A) bérlet.

Csütörtökön, 1907. évi október hó 31-én:

ERDŐDI SAROLTA mint vendég:

Váljunk el.

Vigjáték 3 felvonásban. Írták: Sardou Viktor és Najac E. Fordította: Fáy J. Béla.

SEMÉLYEK:

Prunelles	Mariházi M.	Vallfontaine	Kőrösi Juci.
Cyprienne	Erdődi Sari.	Lusignan	Benkőné P.
Ademár	Delli Lajos.	Bafordin	Kulcsár L.
Clavignac	Várnai Jenő.	Josephine	Zalai Margit.
Brionnené	Kun Irén.	Joseph	Faludi K.

Közdete este 7 és fél órákor.

Néhány napig - Öltöny szöveteket

leszállított árban

772

maradék
elárusítás!

árusítunk.

Nagy megtakarítás!

Szolid kiszolgálás!

Limbek János és fia

első magy. kir. szab. ércokoporsó-gyára és temetésrendező intézetéből.

Arad, színház-épület. Városi és megyei telefon: 93.

Alulírottak fájdalomtól megtört szívvel tudják a forrón szeretett és felejtethetetlen jó édesanya, anyós, nagymama, nagynéne és rokon

özv Lenkey Györgyné szül. Telek Teréziának,

f. é. október 30-án, reggeli 8 órákor életének 64-ik évében, hosszas szenvedés után történt jobblétre szenderült.

A boldogult földi maradványai október 31-én, d. u. 3 órákor fognak Part-utca 1. számú saját házában a róm. kath. szertartás szerint beszenteltetni és az alsótemetőben örök nyugalomra tétetni.

Az engesztelő szt.-mise a boldogult lelki üdvéért november hó 6-án, d. e. 9 órákor fog a főt. Minorita-atyák szentegyházában az egék Urának bemutatattani.

Aldás emlékére!

Arad, 1907. október hó 30-án.

Lenkey Mária férj. Zetyik Károlyné.	Czermann János és neje szül. Telek Klementin.
Lenkey Antal.	Éberlein Károly és neje szül. Telek Anna.
Lenkey Julianna férj. Hajdu Béjáné,	testvérei és sógornói.
Lenkey Ferencz.	Zetyik Károly,
Lenkey György,	Zetyik Lajos,
Lenkey István,	Zetyik Béla,
gyermekai.	Zetyik Mariska,
Zetyik Károly,	Lenkey Mariska,
Hajdu Béla,	Lenkey Ferenc,
vejei.	Lenkey Antal,
Knöbl Erzsébet férj. Lenkey Ferencné,	Lenkey Böske,
menye.	unokái.

2601

Aradi polgári takarékpénztár

reszvénytársaság.

Az aradi polgári takarékpénztár 1907. évi október hó 30-án, kir. közjegyző és az intézeti felügyelő-bizottság jelenlétében megtörtént sorolása alkalmával a következő számok huzattak ki:

5%-os díjas záloglevél:

500 forintos (1000 koronás) 10 darab:

szám: 58, 59, 60, 61, 62, 63, 152, 179, 215, 280.

1000 forintos (2000 koronás) 25 darab:

szám: 17, 19, 20, 81, 88, 34, 35, 38, 51, 65, 211, 222, 223, 224, 234, 238, 246, 262, 509, 526, 531, 549, 550, 573, 574.

5000 forintos (10000 koronás) 2 darab:

szám: 1, 11.

5%-os díjnélküli záloglevél:

1000 koronás 5 darab:

szám: 654, 682, 936, 937, 1016.

Ezen kisorsolt záloglevelek 1908. május 1-től a zálogleveleknek szelvényeikkel együtt való visszaszolgáltatása ellenében beváltak:

Aradon: az intézet pénztáránál;

Budapestben: a Magyar leszámítoló és pénzváltó banknál;

Bécsben: az Angol-osztrák bank pénzváltó üzletében. 2586

A nagy Koczka-féle

elismert világhírű

állatsereglet

látható a Béla-téren.

Ma

nagy megnyitó előadás.

Naponta délután 1/25 és este 1/28 órákor

előadás és idomítás

az összes ragadozó állatokkal, etetéssel egybekötve, egy világhírű állatszédítőnél felléptével.

A sok ragadozó állat között 12 oroszán van.

Belépti-díj: I. hely 80 fillér, II. hely 50 fillér, III. hely 30 fillér.

Az igazgatóság.

APÉCSI ORSZÁGOS

Kiállítás on

legmagasabb kitüntetést,
diszoklevelet nyert.

264

Berliner gyermek kabátok,

fejkötők, sapkák, cipők és keztyűk, valamint gyermek alsóingek, nadrágok és öltönyök.

Valódi Benger-gyártmányu dr. Jäger tanár-féle

gyapju alsó-ruházat

férfiak, nők és gyermekek részére,

ugyszintén minden fajta harisnyák,

elismert legjobb minőségben, legnagyobb választékban, feltétlen olcsó szabott árak mellett

Bársony Andor

harisnya-nagykereskedésében, Arad, Szabadság-tér 17. sz.

Értesítés!

**Az „Orsovai Hal”-hoz
BREGER J. cég**

ezelőtt Deák Ferenc-utca és Weitzer János-
utca. Mai naptól Szabadság-tér 4. sz.
Pólti-kávéház mellett. 2543

Naronta friss élő halak jég- és vízben kap-
hatók. November 1-től minden fajta tengeri
halak is. Üzletben tartok mindennemű
deligümölcsöket és zöltség újdonságo-
kat, friss kőser füstölt husneműeket, Va-
jat, turót, kenyérsüteményt és minden-
nemű delikateszt is tartok. Színházi elő-
adás után is nyitva van. Péntek estétől
szombat este 6-ig zárva. Vasárnap egész
nap nyitva. November 1-től Weitzer Já-
nos-utcai üzletbenm kizárólagosan ten-
geri halak lesznek eladva. Általában ol-
csóbb árak mint a piacon. Megrendelé-
sek azonnal, a legpontosabban eszközöl-
tetnek. Sürgőnycim: Breger. Arad.

32131-1907. szám.

Hirdetmény.

Arad szab. kir. város területén
1907. év végével lejárt szülő adó-
mentességnek jegyzékét 1907. évi
november hó 2 től 15 napi köz-
szemlére kiteszük az adóhivata-
lunk hivatalos helyiségében.

Az osztályba sorozás ellen ne-
tán felmerülő kifogások a városi
tanácshoz írásban adandók be a
közszemlére kitétel ideje alatt.

Elkészett felszólamlások figye-
lembe nem vétetnek.

Arad, 1907. évi október hó
22-én.

A városi tanács.

8180-1907. tkvi sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

Az aradi kir. törvényszék, mint
telekkönyvi hatóság közhírré teszi,
hogy Neurohr Károly szécsányi lak-
os végrehajthatónak, Germán Tiva-
darné szül. Neurohr Anna lázár-
földi, Germán Emánuel és Vertács
Árkádiéné szül. Germán Alexandra
arad-gaji lakosok végrehajtást szen-
vedettek elleni 600 korona töke-
követelés és járulékaí iránti végre-
hajtási ügyében az aradi kir. tör-
vényszék területén lévő, Arad-
város határában fekvő, 1. az aradi
3302. sz. tjkyben A. + 3. sor, 4349.
hrszám alatt felvett ingatlanságból
Germán Tivadar és Germán Emá-
nuelt illető 2/3-ad rész hányadára
586 korona és 2 az aradi 3034.
sz. tjkyben A. + 2. sor, 4315.
hrszám alatt felvett ingatlanságból
Germán Tivadar és Germán Emá-
nuelt illető 2/3-ad rész hányadára
az árverést 834 koronában ezen-
nel megállapított kikiáltási árban
elrendelte, és hogy a fennebb meg-
jelölt ingatlanhányadok az 1908.
évi január hó 18-ik napjának del-
utáni 3 órajakor az aradi igazság-
ügyi-palota földszint jobbra levő
48. számú helyiségében megtar-
tandó nyilvános árverésen a fent
körülírt ingatlan hányadok közül
az aradi 3302. sz. tjkyben felvett
ingatlanhányad özv. Gyermán Ni-
kuláéné szül. Gulyás Kata özvegyi
haszonélvezeti jogának nem érinté-
sével, míg az aradi 3034. sz. tjkyben
felvett ingatlanhányad oly-
kép fog eladatni, hogy amennyi-
ben a C. S. alatt özv. Gyermán
Mikuláéné szül. Gulyás Kata ja-
vára bekebelezett özvegyi haszon-
élvezeti szolgálmi jog fenntartásá-
val oly árban adatnek el, mely a
szolgálmi jog telekkönyvi bejegye-
zését megelőző tehertertel fedezete
szempontjából ezuttal megállapi-
tott 248 korona összeget meg nem
üti, az árverés hatálytalanná vá-
lik és az ingatlanhányad a szol-
galmi jog fenntartása nélkül a ki-
tűzött határnapon újabban a ki-
kiáltási áron alul is elárvereztetik.
Árverezni szándékozók tartoznak
az ingatlanhányadok becsárának

10⁰/₀-át, vagyis 58 korona 60 fil-
lért és 83 korona 40 fillért kész-
pénzben, vagy az 1881. LX. t.-c.
42. §-ában jelzett árfolyammal szá-
mitott s az 1881. november hó
1-én 3333. szám alatt kelt igaz-
ságügyministeri rendelet 8. §-ában
kijelölt óvadékképes értékpapirban
a kiküldött kezéhez letenni, avagy
az 1881. LX. t.-c. 170. §-a érte-
lében a bánatpénznek a bíróság-
nál előleges elhelyezéséről kiállí-
tott szabályszerű elismervényt át-
szolgáltatni.

A kir. törvényszék, mint telek-
könyvi hatóság.

Aradon, 1907. évi szeptember
hó 28 ik napján.

Aknay,
kir. tiszti bíró.

2590

Harisnyakötőde

Andrássy-tér 20. sz.

(Fischer Eliz palotában.)

A t. közönség rendelkezésére
áll és különösen kitűnő anyag-
ból kötött

uj harisnyait ajánlja.

Van szerencsém a n. é. közönség
b. tudomására adni, hogy a mai
napról kezdődőleg, az eddig **Bankó**
és **Pfeil** cég alatt fennállott.

lakatos műhelyt

Andrássy-tér 9. szám alatt

a saját nevem alatt egyedül
vezetem tovább.

Elvállalok minden e szakmába
vágó műlakatos munkákat, sirke-
ritések készítését, mérleg készíté-
sét és javítását, pénzszekrények
javítását pontosan és gyorsan a
legolcsóbb árak mellett.

Kérem a n. é. közönség szives
támogatását. Tisztelettel

Benkó József.

Uj cipő-felsőréssz üzlet.

Van szerencsém a tisztelt cipésmester urak figyelmét
felhívni a mai napon általam megnyitott elsőrendű

cipő-felsőréssz üzletemre.

E szakmában a saját anyagomból, a legjutányosabb és
legdiszesebbet készítem, gyors és pontos kiszolgálással, a
miért is magamat b. jóindulatukba ajánlom s kérem szives
támogatásukat. 2444

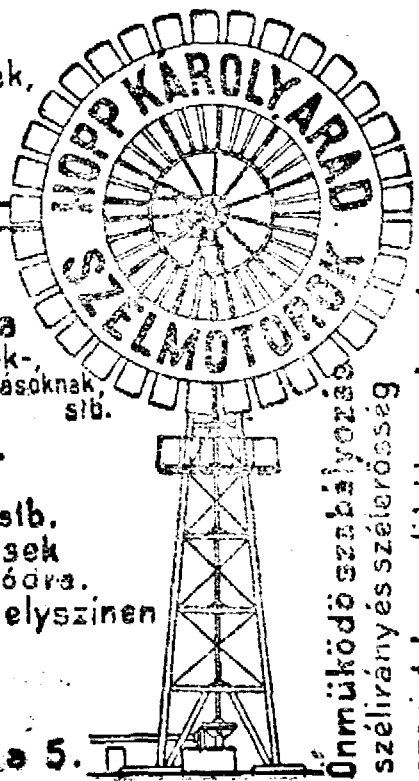
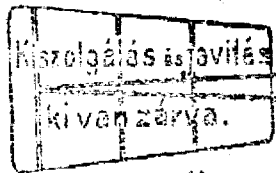
Kiváló tisztelettel

Altman Mór

cipő-felsőréssz műhely

Boczkó-utca 2. szám.

Legolcsóbb üzemerő
malomok, mezőgazdasági gépek,
stb. részére.

Költségnélküli vizellátása
községek, gyártelepek, gazdaságok,
mezei lakások, villák, vasúti állomásoknak,
stb.

Megöntözése

kertek- és parkoknak.

Lecsapolása

tavak- és téglagyáraknak, stb.

Tervek és költségvetések

minden alkalmazási módba.

Tervezetek kívánatra a helyszínen
felvételnek.

HOPP KÁROLY

műszaki-irodája.

ARAD. Széchenyi-utca 5.

Önműködő szabályozás
szélirány és szél erősség
szerint. Legszolidabb szerkezet,
legmagasabb munkaképesség.

2346

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐI

== SZÉN SAV - MŰVEK ==

ujjonnan berendezve

kartelen kívül szállítanak azonnal bár-
mily mennyiségű természetes vegyileg
legtisztább folyékony

Szén savat

a világhírű buziásfürdői szén savforrá-
sokból szódavizgyártáshoz, vendéglősök-
nek és egyéb ipari célokra.

Üszo nem tévesztendő mestersége-
sen előállított, kiváló kiadás szén-
savval.

Megbízható, szigorúan leltikismeretes kiszolgálás!

Buziásfürdői ásvány- és gyógyvizek

1/1 és 1/2 literes üvegekben. 8907

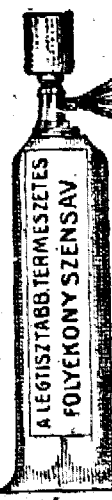
Sziv-, vese- és hólyagbántalmaknál nől nem ért gyógyhatás.

Elsőrendű asztali víz.

Felvilágosítással készségesen szolgál

Muschong-Buziásfürdői szén savmüvek és ás-
ványvizek szétküldési telepe Buziásfürdön.

Sürgőnyozim: Muschong, Buziásfürdő. — Interurban telefon 18. sz.

Sok millió előkelő
urbölgy használja
a világhírű

Földes-féle

Margit-Cremet,

mely zsírtalan, ártalmatlan s rögtön szépít.

A Földes-féle MARGIT-CREME gyorsan és biztosan
ható ártalmatlan szer szeplők, májoltok, bőrtakák,
pattanások, kiütések s mindennemű bőrbaj ellen.
A világ legelőkelőbb hölgyei használják és elragadtatással
beszélnek annak páratlan és csodás hatásáról. Egy tégely
elhasználása után erről mindenki meg fog győződni.

Készíti:

Földes Kelemen gyógyszerész Aradon.

Főraktár:

508

Török József gyógyszerésznél Budapesten.

Kapható a világ minden nagyobb gyógyszerésztárában.

Telephon szám 590.

Panker F. Viktor
mül- és építő-lakatos
Arad, Fácán-utca 6. sz.

Készít takaréktűzhelyeket, sir és folyosó kerítések, épület aszalások, görredőnyök, napellenzők, vas-ágyak, kertli szekek, padok, asztalok tömör vasból, valamint műd e szakmába vágó munkák a legolcsóbb árak mellett.

Épület szerelésére vasokosarak kaphatók. Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan eszközöltenek. 1151 Nagy választék sárkerítés mintákból természetes nagyságban. — A minták megtekinthetők a műhelytelepen.

Seiler Bertalan
paszományos és gombkötő üzlete
Arad, Weitzer János-u. 13. sz.
Zsinor,
gomb,
bojtok
és rojtok
állandóan raktáron tartainak.

Gyermek ágyháló
bármely színben, pontosan, méret szerint készíttetnek. — Minden e szakba vágó munkát a leggyorsabban készít. 682

Nem kell London. Nem kell Paris. Nem kell Bécs. Nem kell Budapest.

Aradon is lehet kapni!
A lelkényesebb igényeknek is megfelelő mérték utáni

CIPŐKÉP
urak és hölgyek részére
SEELINGER M. A. UTÓDA
orthopéd és divat cipészetében

ARAD, Szabadság-tér 4 szám.

Szűlők kedvére figyelembe ajánlom **orthopéd-gyógycipőmet**, melyek magatölk a legújabb fejlődésnek, Germ. köknel, ugyazintén felhívottkne nagysekerű eredményeket értem el, amit számos elismerés tanúsít. Készítlek a valódi amerikai formájú cipőket, meg nem különbözothető tartású szép cipőket. B. megrendeléseiket kérve teljes tisztelettel.

SEELINGER M. A. UTÓDA
441 az aradi Nemzeti Színház szállírója

Vizvezeték-műhely
megnyitás!

Van s erencsém a nagyérdemű közönség b. tudomására hozni, hogy a mai kornak teljesen megfelelő **vizvezeték berendező-műhelyt** nyitottam, hol mindennemű esatornazást, vízvezeték, fűtőszobát, angol klosetteket, vízfűtés, acetalin és Benoid-felszerelést és vezeték minden fajtájú szivattyúkat, hőlézmotor- és szivattyúkat javítását és készítését elvállalom.

20 évi tapasztalataim, valamint 11 évi aradi működésem biztosítékot nyújt tisztelt rendelőimnek arra, hogy az elvállalt munkát szakszerűen, pontosan és lelkiismeretesen, a lehető legolcsóbban eszközölöm. 2532

Ugyane szakba vágó munkák jó karban tartását átalányban elfogadom. A n. é. közönség b. pártfogását kéri,

kiváló tisztelettel
Mókos Márton
szerelő-mester
Petőfi-utca 4. sz.

POROSZ
és
MAGYAR
DIÓ és
KOCZKA

KÖSZÉN
blombázott zsákokban.
KOKSZ

ROSTÁLT BÜKK-FASZÉN
házhozhoz szállítva legolcsóbban kapható
ALTMANN EDE-nél
Wesselényi- és Kiss Ernő-utca sarkán
Telefon 46. 2565 Telefon 46.

Kellemesen hűsítő hajviz
Eau de Glace.

A fejbőrt erősíti, a hajhullást megakadályozza, a korpa képződést megszünteti és a fejet huzamos időn át hűvösen tartja.

Egy üveg ára 2 korona.
A haj mosására és tisztán tartására a legalkalmasabb szer a
„CHAMPOING POB.”

A vele készült vízzel mosott haj fényes, ruganyos és selymes látású lesz. A haj színére nincs befolyással.

Az ideges főfájást azonnal megszünteti a
Rozsnyay-féle fejfájás elleni tablettá.
6 darab ára 1 korona.

Kapható egyedül:
Rozsnyay Mátyás
gyógyszertárában 458
Arad, Szabadság-tér.

Mesés szép lesz
minden hölgy
a Hajós-féle világhírű

ARADI IBOLYA-CRÈME
bámulatos hatásától.
Szeplő, májfolt, bibiros,
bőrvörösséget és mindennemű arctisztatlanságot varázsszerűen gyorsan eltüntet.
A párisi és londoni hygienicus kiállításon nagy aranyérmekkel, keresztel és díszoklevéllel kitüntetve.
Egy tégelynek ára 1 kor., dupla tégely 2 kor.
Ibolya csappon 70 fillér, Ibolya tej 1 kor.
és Ibolya hölgyper 1 korona 20 fillér.
Ovakodjunk értéktelen utánzatok és hamisítványoktól.
A bevásárlásnál csakis Hajós-féle aradi készítményeket tessék kérni és elfogadni, minden más ajánlatot visszautasítani.

Kapható a készítőnél: 513
HAJÓS ÁRPÁD gyógyszerésztárában
Arad, Andrassy-tér 22., a megyeházzal szemben,
továbbá Fűtősz. Kelemen, Kossuth Pál, Ring Lajos, Hauer Lajos, Vajtek Kálmán, Berger Gyula 1707/1708-as utcánál és Vajtek és Wélez drognáriájában.

A nagyérdemű közönség szives tudomására hozom, hogy

888 vendéglőm

és árnyas, szép és tágas kerthelyiséget, ugyszinten a város legkötönybb fedett és villanyvilágítással ellátott tekepályámat is díszesen renováltattam és azt megnyitottam.

Izletes magyaros polgári konyha. — Tízta saját termései borok. Első magyar részvény serfőzde udvari sör. Pohár 10 fillér korá 24 fillér.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve

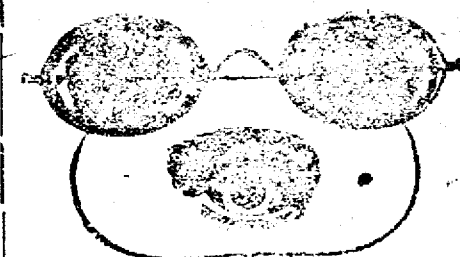
tisztelettel
1406 **Répássy Pál.**

RUBICS GYULA
fényező és mázólo mester
Arad, Szent-Pál-utca 8. szám,
Bocskai-tér sarok.

Elvállal e szakmába vágó mindenféle munkát, u. m.: **butorfényezés, vas- és fa-butorkokban, régi butorok újra festését** bármennemű stílusban, **kávéházi berendezéseket u. m.: asztalok, székek, rúcszatok, lámpariák, fogasok, csillárok és fűtő-kadakat.** 1488

Elsőrendű látszerész üzlet.

DICK-SAMU
órák és látszerész
Arad, Andrassy-tér és Weitzer János-utca sarkán

Elad és javít mindennemű órákat két évi jótállás mellett a legolcsóbb árakon. Raktáron tart mindennemű színházi látszóveket a legkülömbözőbb kiállításban, legfinomabb logonok, orrcsipek és szemüvegek, arany ezüst dícelt és tekenőbeka csont keretekben legjobb üvegekkel.

Nagy raktár sűrűségi fokmérőkben, bor, must és szesz restere, továbbá mindenféle homérók, mindennemű kivitelben 2419

Szemüvegek és orrcsipek orvosi rendellet szerint azonnal készíttetnek.

Jroda áthelyezés!
GOLDBERGER A. V.
cég tisztelettel értesíti m. t. ügyfeleit, hogy 35 év óta fenálló
hirdetésirodáját
(jelenleg Budapest, IV., Váci-utca 20. sz.) 1907. november hó 10 en saját házába
Budapest,
IV., Molnár-utca 38. szám
helyezi át. 3860
Hirdetések felvétele a világ összes lapjai és naptárai részére.

FRATER és DÖMÖTÖR

oklevelas mérnökök irodája

ARAD, SALACZ GYULA-UTCA 1 SZ.

Elvállalják

városok, községek, uradalmak felmérését, szabályozását, tagosítását, parcellázását, erdei és iparvasutak tracirozását, tervezését és építését.

Specialisták

vizszabályozások és vizierőművek tervezésében és létesítésében.

APRÓ HIRDETESEK.

Fővárosi nagy gyártelep

gyakornokot keres. Megkivántatik a magyar és német nyelv teljes ismerete szóban s írásban és lehetőleg gyorsírászat. Igények megjelölésével ajánlatok „Jövő 1907.” alatt e lap kiadóhivatalába kéretnek. 2581

Butorozott lakás!

Két egymásba nyíló gyönyörűen butorozott szoba kiadó esetleg teljes ellátással. Cim: Vécsey-utca 7. szám. 2578

Téli szalonna,

perzselt, száraz, zsír és sózott hajt kapható Rauchbauer Nándornál, Ujszentannán. 2249

Azonnali belépésre keresek

szorgalmas fűszeres segédet. Hirschmann Ignác nagytőzsde, Lippa 2579

Szalonna

téli perzselt 68, tiszta sertés zsír 72, sertéshus 72 kr. és minden hentes áru a legjutányosabb napi áron kapható Garai Károly hentesüzletéből Aradon, Boczkó-utca 2. szám. 2445

Eladó

egy jó forgalmu kérésma. Cim a kiadóban. 2551

Costüm-album

100 nál több eredeti újdivatu mintákkal 8 koronáért kapható **In-gusz I. és Fia** könyvkereskedésében Arad. Telefon Arad és temesmegyei 517. sz. 361

Eladó

1 gyönyörű datolya pálma Steinitzer Lujzánál, Erzsébet-körut, Olasz-ház. 2548

Uri lakás

azonnal kiadó. Bővebbet Dr. Momaák Döme ügyvéd irodájában 2475

2—3 havi alkalmasra egy
kiszegítő írnokot
keresek.

Fizetése havi 30 korona, lakás és étkezés, esetleg 60 korona fix fizetés. Mellékjöveldelme szorgalmától függ.

Karácsonyi,

körjegyző 2587

Jószáshely.

Üzlethelyiség

kiadó Deák Ferenc-utca 39 szám alatt. Értekezhetni a házban vagy Angele Mátyás üzletében Szabadság-tér 16 szám. 2388

Mérlegképes könyvelő

a nap bármely szakában elvállal könyvelést. Cim a kiadóban. 2594

Hintó eladás!

Egy igen jó karban levő nagyon könnyű, használható fedeles hintó és különféle új kocsik igen jutányosan eladók, Erzsébet-körut, az Ipartestülettel szemben, Olasz Lajos kocsigyártó. A-ad. 2602.

Veszek könyveket,

egész könyvtárakat, Lexikonokat, jobb folyóiratokat és hangjegyeket legmagasabb áron. — **Kerpel** **126** könyv- és papírkereskedése és kölcsönkönyvtára, Aradon. 1921

Kiadó üzlet!

Egy csinos üzlet, nagy portállal azonnal olcsón kiadó Salacz-utca 3. szám alatt. 2595

Angyal-utca 27. sz. alatti

szatócs-üzlet november 1-től kiadó. Bővebbet Angyal-utca 20/a.

A legjobb minőségű bor és csemege
faju dus gyökérzetű
szőlő-oltvány,

ugyszintén gyökeres

Riparia Portalis és Rupestris Manticola szőlővessző

minden mennyiségben kapható

WINKLER JÓZSEF

szőlővessző és szőlőoltvány termelőnél

Arad, Batthyány-utca 13. szám.

Telefon 410. szám.

25 6

BENKŐ SORSJEGYE
BANKÓ!

AZ I. OSZT SORSJEGYEK ÁRAI

1/8 K1.50	1/4 K3	1/2 K6	3/4 K12
-----------	--------	--------	---------

BENKŐ BANK BUDAPEST ANDRASSY UT 60.

Sorsjegyeink, reklámtábláink kifüggesztése által jelzett helybeli viszontelárusítónknál eredeti árban kaphatók. 2602

Halottak napjára!

Özv. Imre Mihályné és Társa
élő- és művirág kereskedése

Arad, Forray-utca 5. sz.
(a Dréher sörfőzettel szembe)

Ajánlja a közlegő halottak napjára rendkívül nagy választék

élő és művirág koszoruit.

Továbbá azonnal készít menyasszonyi és alkalmi csokrokat a legszébb kivitelben és a legjutányosabb árak mellett. 2184

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve, maradtunk tisztelettel

Özv. Imre Mihályné és Társa.

ANGOL SZÉN

HAJÓRAKOMÁNYOK ÉRKEZNEK
A FIUMEI KIKÖTŐBE HAVONTA
HÁROMSZOR.

Ha szükségletét ezen kitűnő (8000 callóriás) szénben fedezni óhajlja, forduljon ajánlatért

KLÁR ANDOR

kereskedelmi irodájához

DEBRECEN. Telefon 445. sz.

Előnyös árak, pontos szállítás biztosítva! 3865

== Megérkeztek ==

a legszebb és legdivatosabb

Őszi ujdonságok

kelmékben,

valamint

jó m. só flanelek és barchettek

a legújabb mintákban és dúsz választékban, melyeket a legjutányosabb áron csakis nálam lehet beszerezni.

vásznak és schiffonok

szintén a legjobb minőségben kaphatók. Egy próbavásárlás mindenkit meggyőz arról, hogy jót olcsón csakis nálam lehet vásárolni. — Szives pártfogást kér

kész szolgálattal

2294

Jankovits György,

Arad,

Forray-utca 2. a) sz. (Lukácsy-ház.)

Kalap divat-szalon!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, miszerint válogatott készlet

modeljeim

az őszi é. tél. szezonra megérkeztek. 22

Dusán fölzáralt raktaram által abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy egy a legkényesebb, mint a legszerényebb igényeket ki tudom elégíteni.

Számos látogatásért esd

2359

Grünblatt An'ónia

Arad, Szabadság tér 11. sz. I. em.

(a Gűök hússzarnokkal egy háztan.)

Gyászkalapok a legrovidebb idő alatt elkészülnek

Pokrócok

minden minőségben,

gabona-zsákok,

vizmentes ponyvák

és saját gyártásu kender

kötél-árak

nagyban és kicsinyben a legolcsóbban kapható

Erdélyi és Bácskai Iparáruraktár

REICH B. KÁROLY FIA ÉS TÁRSA

cégnél

2370

Arad, Andrassy-tér 6. (Verbos-ház.)

Alkalmi vétel!

OLCSÓ ÁRAK!

Szives tudomására hozom a nagyérdemű közönségnek, hogy a **Gebhart Testvérek** üveg és porcellán üzletét megvettem és átköltözési nehézségek folytán az összes raktáron levő árukat, u. m.: üveg, porcellán, lámpa, gáz- és villanycsillárok, mindenféle disztárgyak, alpaca és alpaca ezüst evőeszköz, nickel főzőedények, stb.

2460

mélyen leszállított áron árusítom.

miről kérem a nagyérdemű közönséget, hogy meggyőződést szerezzen.

Kiváló tisztelettel

Gebhart Testvérek utóda

Az üzleti berendezés eladó.

Rauch Raimund.